

PRESEKI

6
1976

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI GG BLED

CENA
LESA

PRUŽBENI
DOGOVORI

SAMOUPRÁVNI
SPORAZUMI

OSTANEK
JOKUDWA

ZAKON O ZDRUŽENEM DELU IN NAŠE NALOGE

Brez pretiravanja smerno zapisati, da pravkar sprejeti Zakon o združenem delu v novem letu 1977 predstavlja za nas težavno in neodložljivo delo: spreminjanje in poglobljanje samoupravnih odnosov v temeljnih organizacijah, v obratu za kooperacijo, v delovni organizaciji in ne zadnje tudi v sestavljeni organizaciji. Seveda pa je treba kar takoj dodati, da bo ta aktivnost morala imeti mnogo večje razsežnosti, kot pa je zgolj formalno pravna plat usklajevanja samoupravne organiziranosti. Zato je povsem utemeljen poudarek, da bomo pri tem uspešni le, če se bomo za uresničitev tega cilja dovolj potrudili in se vselej zavedali, da si z ustrezno samoupravno organiziranostjo ustvarjamo trdno podlago za čimbolj uspešno gospodarjenje z gozdovi, oziroma za dobro poslovanje celotne organizacije združenega dela.

V tem trenutku že imamo pred seboj besedilo zakona o združenem delu, ki ga je sprejela Skupščina SFRJ na seji Zveznega zbora dne 25. novembra 1976, veljati pa začne 11. decembra 1976. Kljub temu, da smo se sorazmerno zadovoljivo vključili v javno razpravo o osnutku zakona o združenem delu in da je bilo precej naših sode-

lavcev na raznih posvetih in razpravah o osnutku, se bomo morali še potruditi, da bo vsaj najpomembnejše določbe zakona poznal sleherni član našega kolektiva. Odveč bi bilo tudi ponavljati ocene in razmišljanja o pomenu zakona za nadaljnji razvoj in utrjevanje socialističnega samoupravnega združenega dela, saj je dovolj zgovorna primerjava zakona z "malo ustavo". Razumevanje in uporaba določb zakona o združenem delu, ki so zapisane v 671 členih, pa vendarle ne bo potekalo gladko in enostavno. Tudi problemi pri organiziranju dela in gospodarjenja ter vključevanja vseh naših organizacij združenega dela preko delegatskih razmerij v krajevne skupnosti, v samoupravne interesne skupnosti, v skupščine družbenopolitičnih skupnosti niso preprosti. Zakon od nas zahteva, da morajo temeljne in druge organizacije združenega dela, poslovne skupnosti in organizacije poslovnega združevanja prilagoditi svojo organizacijo in uskladiti samoupravne sporazume o združevanju, druge samoupravne sporazume, statute in druge samoupravne splošne akte s tem zakonom v rokih, ki jih določajo programi za izvajanje določb tega zakona, najpozneje pa v dveh letih od njegove uveljavitve. Vendar pa se

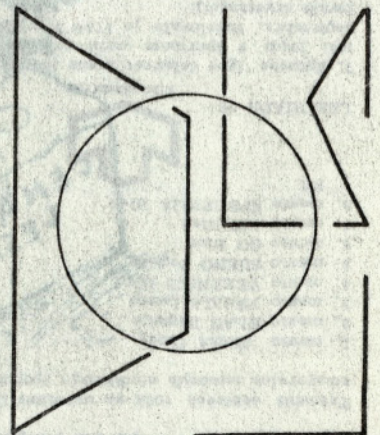
določbe o ugotavljanju celotnega prihodka, razporejanju dohodka in čistega dohodka ter o delitvi sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo delavcev uporabljajo najpozneje od 1. januarja 1978. Nesporno je, da ta določba zadeva vprašanja, ki jih tudi v našem podjetju uvrščamo med nerešene vse od začetka delovanja temeljnih organizacij obrata za kooperacijo in delovne organizacije.

Zakon o združenem delu govori o programih za izvajanje njegovih določb. V tej zvezi naj omenimo, da so sindikati pripravili operativni načrt za nadaljnje akcije za spreminjanje samoupravnih odnosov. V vseh temeljnih organizacijah in v delovni organizaciji bodo tako izvršni odbori osnovnih organizacij sindikata in odbori za organizacijo javne razprave predlagali delavskim svetom, naj sprejmejo podroben operativni načrt za izpopolnitev družbeno-ekonomskih odnosov, samoupravne organiziranosti in uresničevanja samoupravljanja s točno določenimi nalogami, nosilci nalog in roki.

Zatorej je prav, da tudi v našem glasilu, ob izteku 1976. leta, ki ga bomo v poslovnem pogledu uspešno zaključili, ne prezremo pomembnosti časa pri izvajanju zakona o združenem delu.

Sestoj po redčenju - foto GG Bled

S posvetovanja o ljudski obrambi

Odbor za ljudsko obrambo pri GG Bled je koncu novembra organiziral posvetovanje o ljudski obrambi. Posvetovanja so se udeležili delegati delavskih svetov TOZD in sveta delovne organizacije, poslovodni organi ter predstavniki družbeno-političnih organizacij.

Obravnavali so novosti zakona o ljudski obrambi SR Slovenije, ki je začel veljati oktobra letos ter spremembe in dopolnitve zakona o družbeni samozaščiti in notranjih zadevah. Zvezni zakon o ljudski obrambi, zakon o službi v oboroženih silah in zakon o vojaški obveznosti urejajo celotno dejavnost ljudske obrambe in družbene samozaščite v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih in drugih skupnostih v našem družbenopolitičnem sistemu.

Posvetovanje je bilo osredotočeno zlasti na vgrajevanje sistema obrambe v temeljne organizacije združenega dela, oziroma na razvijanje sedanje organiziranosti TOZD na področju ljudske obrambe.

Delavci v združenem delu in občani v krajevni skupnosti imajo pravico in dolžnost varovati in braniti neodvisnost, svobodo in suverenost jugoslovanskih narodov ter pridobitve ljudske revolucije. Zato jim mora biti omogočeno, da se usposabljaajo za vse oblike splošnega ljudskega odpora. Pravice in dolžnosti na področju ljudske obrambe uresničujejo ženske enakopravno z moškimi. V splošnem ljudskem odporu v vojni sodelujejo vsi delovni ljudje in občani tako, da so vključeni v oborožene sile, v enote narodne zaščite ali v druge oblike družbene samozaščite. Odpravljajo: nevarnosti ter rešujejo in preprečujejo širjenje posledic naravnih in drugih hudih nesreč (potresi, poplave, požari, druge hude nesreče) in drugih izrednih razmer.

Nadaljnje podružbljanje ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite zahteva dopolnitev in spremembe našega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo GG, sporazuma o združitvi v sestavljeno organizacijo GLG in splošnih aktov TOZD. V TOZD oblikujejo in uresničujejo politiko ljudske obrambe na zborih delavcev. Za izvajanje sklepov in drugih priprav za splošni ljudski odpor pa delavci izvolijo delegate v odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Delavski sveti TOZD naj bi za izvajanje nalog na področju ljudske obrambe sprejeli program akcij, ki jih je treba izvesti v okviru zakonsko določenih rokov.

L. F.

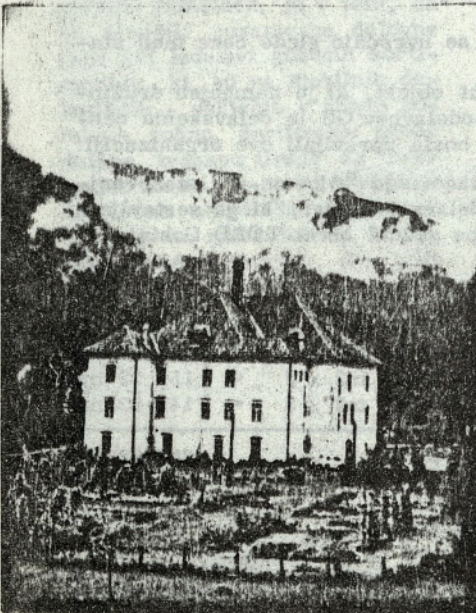
Sporazumeli smo se

Kmalu bo minilo leto dni, odkar je bil v Osijeku sprejet samoupravni sporazum o življenjskih in delovnih pogojih delavcev v gozdarstvu Jugoslavije. Veljati je začel po dveh mesecih, ko so ga pri nas sprejele TOZD gozdarstva. V nekem smislu gre za standardizacijo dela in bivanje delavcev v jugoslovanskem merilu.

Za gozdarje na blejskem gozdnogospodarskem območju sporazum ne prinaša v prakso bistvenih novosti. Predpisi o izkoriščanju gozdov in interni akti o higijensko tehničnem varstvu delavcev so večino določil omenjenega sporazuma že vsebovali. Zato danes, po najmanj dveh desetletjih, ne bo posebnih težav uveljaviti znana določila. Nadaljevali bomo samo zastavljeno delo.

Ne nameravam na drobno razglabljeti o vsebini sporazuma in opisovati, kaj vse smo že storili oziroma še bomo. Opozorili bi le na nekaj novosti, katere so hoteli sestavljavci posebej poudariti.

Kot rdeča nit se vleče skozi vsa določila sporazuma težnja, da izenačimo delovni, življenjski, kulturni in izobrazbeni nivo delavcev v gozdarstvu s tistim v industriji. Cilj je torej jasno postavljen. Pot bo težja, ker bomo pri iskanju rešitev morali upoštevati vso specifičnost gozdarstva. Začeti moramo pri zdravih, razgledanih in strokovno usposobljenih delavcih. Tu nas čaka največ nedokončanega dela: ustvariti zdrave delovne pogoje z ustrezno organizacijo; preskrbeti taka sredstva za delo (predvsem mehanizacijo), ki bodo čim manj škodljiva za zdravje; splošno, kulturno in družbeno - ekonomsko razgledanost razširiti z dodatnim šolanjem v okviru osemletke in strokovno za pridobitev kvalifikacije. Prav tu je sporazum za nas najpomembnejši pri uveljavljanju njegovih določil. Nobenih

Zojzova graščina na Bohinjski Bistrici, ki ji je letošnji potres prizadejal večje razpoke, je sedaj nenaseljena. Stanovalci so se preselili v pravkar dograjeno stanovanjsko stavbo - foto Veber I.

pravih zgledov nimamo in bomo morali iskati novih, izvirnih rešitev. Osnovno izobraževanje bo izvedljivo le z dogovorom med SIS za izobraževanje, DU, TOZD in delavcem samim. Strokovno izobraževanje bo potrebno oživetiti s primerno motiviranostjo kandidatov. Potrebna bo med drugim večja povezanost Gozdarskega šolskega centra v Postojni preko dislociranih oddelkov s strokovnim kadrom v operativi.

Omeniti moramo, da smo z urejanjem naselij prišli najdlje. Skoraj v vseh TOZD so že dograjena centralna bivališča. TOZD gozdarstvo Jesenice pričakuje le še bivališče za spodnji del zgornjesavske doline. Predvidena je tudi selitev centralnega naselja iz platoja Pokljuke v dolino.

Temeljito bo treba premisliti o komunikacijskih sredstvih za in o dostavi toplih malic do delovišča. V obeh primerih gre za prilagoditev novim pogojem. Telefone v revirjih bo potrebno namestiti na deloviščih in tople malice iz termos posod za posameznika spremeniti na skupinske. Z navedenimi problemi se srečujejo vse TOZD skoro v enaki meri.

Posebno poglavje v izvajanju sporazuma pa so delavci v TOZD gozdno gradbeništvo. Ljudje delajo na celotnem območju in največkrat v manjših skupinah. Relacije prevozov so dolge, zamudne in utrudljive. "Centralno bivališče" na Bledu je dotrajano in ne ustreza standardom ali bolje novemu sporazumu. Ne bomo se mogli tudi v bodoče ogniti gostovanj pri TOZD gozdarstva, uvajanju prikolic in gradnji sodobnega centralnega bivališča.

Brez dvoma je uresničitev samoupravnega sporazuma jasen poziv vsem, ki odločajo o investicijah in o bodočem razvoju podjetja, da bodo morali še močnejše upoštevati glavnega dejavnika proizvodnje - človeka.

H. Z.

Lavrih Bojan

Nova zgradba

Gozdno gospodarstvo Bled je kupilo od Gradbenega podjetja Bohinj večnamenski stanovanjski stolpič v Bohinjski Bistrici. Letaja za gozdarstvo TOZD Bohinj delavski center in obenem rešuje stanovanjsko vprašanje.

Sam objekt je bil dograjen v pogodbenem roku, zunanja ureditev pa bo dokončana v sklopu celotnega zazidalnega kompleksa po odobrenem projektu zunanje ureditve do meseca maja 1977.

Koordinacijski odbor podpisnikov družbenega dogovora o načinu in oblikovanju cen stanovanj v občini Radovljica je na 6. seji dne 26. 7. 1976 na predlog komisije potrdil izhodiščno ceno za stanovanjski stolpič "B" v Bohinjski Bistrici in jo obenem potrdil kot končno. Končna predračunska vrednost objekta znaša 7.122.644,88 din, za katero je sklenjena tudi kupoprodajna pogodba. Povprečna cena stanovanjskega in poslovnega dela objekta znaša 6.914,79 din za m².

Prodajno ceno za stanovanjski in poslovni del zazidalnega kompleksa so izračunali na podlagi predložene dokumentacije, ponudb izvajalcev, pogodb o komunalnih prispevkih in drugih dokumentih, ki vplivajo na sestavo prodajne cene objekta. Povprečno ugotovljena realna prodajna cena netto površine zgrajenih objektov so razčlenili glede na namembnost zgrajenih površin. Poslovni del objekta, za katere je potrebna večja komunalna opremljenost, dražja izvedba notranje opreme in obdelave ter sorazmerno višje prispevke, zahtevajo v primerjavi s stanovanjsko površino do 43 % višjo ceno netto zgrajene površine.

Pri našem objektu veljajo v skladu z izdelano analizo za poslovno površino kuhinja, restavracija in stranski prostori, ki jih rabi obrat družbene prehrane.

Stanovanja delavskega centra se uvrščajo glede cene med stanovanjske površine.

Zgrajeni stanovanjsko poslovni objekt, ki je namenjen družinskim stanovanjem zaposlenih sodelavcev GG in delavskemu centru TOZD gozdarstvo Bohinj, bosta upravljali dve organizaciji:

Stanovanjski del - družinska stanovanja "Alpdom-u", stanovanjsko podjetje iz Radovljice, delavski center, ki ga sestavljajo samska stanovanja in menza, pa gozdni obrat TOZD Bohinj.

A. DRUŽINSKA STANOVANJA

Stanovanje tip A	37,69 m ² x 3	=	113,07 m ²
Stanovanje tip B	62,94 m ² x 3	=	188,82 m ²
Stanovanje tip C	50,34 m ² x 3	=	151,02 m ²
Stanovanje tip D	49,64 m ² x 3	=	148,92 m ²

Skupaj 601,83 m²

B. POSLOVNI PROSTORI SAMSKA STANOVANJA:

Garsonjere	18,47 m ² x 2	=	36,94 m ²
Stanovanje pritličje	49,64 m ² x 1	=	49,64 m ²
Stanovanje I. nadstr.	51,31 m ² x 3	=	153,93 m ²
Stanovanje I. nadstr.	49,64 m ² x 1	=	49,64 m ²

Skupaj 290,15 m²

Kuhinja, restavracija in stranski prostori 138,08 m²

Skupaj poslovna površina 428,23 m²

Mehanizirano lesno skladišče

Kot v ostalih gospodarskih panogah tudi v gozdarstvu nenehno iščemo nove načine dela, s katerimi bi v proizvodnji dosegli manjšo porabo delovnega časa, ekonomičnejše poslovanje, zamenjali težko fizično delo z mehaniziranimi napravami in omogočili delavcu boljše delovne in življenjske pogoje.

Uvajanju motornih žag pri poseku in izdelavi gozdnih sortimentov ter mehanizacije pri spravi in prevozu lesa sledi izgradnja mehaniziranih lesnih skladišč.

Mehanizirano skladišče lesa predstavlja danes objekt oziroma napravo, katera omogoča racionalnejše pridobivanje lesa in izdelavo gozdnih sortimentov; pri tem pa je možno uporabiti sodobne tehnološke postopke in sodobno mehanizacijo.

Osnovna značilnost racionalizacije, ki nam jo nudijo mehanizirana skladišča, je v tem, da bi opustili posamezne delovne faze pri izdelavi gozdnih sortimentov, ki so na številnih delovnih - sečiščih v gozdu potekale ročno. Sortimente neobdelane transportirajo na centralno mesto, to je mehanizirano lesno skladišče in jih tam dodelajo na mehanizirani in avtomatizirani napravi. Za tako

delo je potrebno znatno manj fizičnega dela gozdnega delavca. Navedena osnovna značilnost ima dobre, pa tudi slabe lastnosti in zahteva spremembo poslovanja in organizacije proizvodnje.

Na blejskem gozdnogospodarskem območju so začeli izdelovati program za izgradnjo mehaniziranih lesnih skladišč že v letu 1972. Leto predvideva izgradnjo dveh skladišč ob bazenskih obratih primarne lesne predelave v Bohinjski Bistrici in na Rečici pri Bledu. Na teh skladiščih bo možno dodelati gozdne sortimente iglavcev celotnega območja iz družbenih in zasebnih gozdov. Letno se na celotnem območju poseka cca 120.000 m³ lesa iglavcev.

Zaradi najugodnejših pogojev so najprej začeli graditi skladišče v Bohinjski Bistrici, katero je pričelo poskusno obratovati spomladi v letu 1975. Celotna vrednost izgradnje znaša 2,2 milijardi starih dinarjev. Sredstva sta prispevala po posebni pogodbi gozdarstvo in lesna industrija območja v sorazmerju 50 : 50.

Nekaj o skladišču in novih delovnih pogojih v gozdu.

Celotna površina skladišča v Bohinjski Bistrici znaša 22.000 m². Mehanizirano skladišče lesa lahko delimo v tri dele:

- prostor za odlaganje neobdelanega lesa
- mehanizirana avtomatska linija za dodelavo
- prostor za odlaganje gotovih gozdnih sortimentov.

Na prostor za odlaganje nedodelanega lesa dovažajo iz gozda nedodelane gozdne sortimente v lubju in v dolžinah enega ali večkratnikov dolžin gotovih sortimentov.

Avtomatska mehanizirana linija obsega transportne naprave in stroje, kjer neobdelan les iglavcev olupijo, krojijo oziroma razrežejo na kvaliteti lesa najbolj ustrezne dolžine, elektronsko izmerijo in avtomatsko beležijo količine po sortimentih ter sortirajo po ustreznih dimenzijah in zahtevah tržišča.

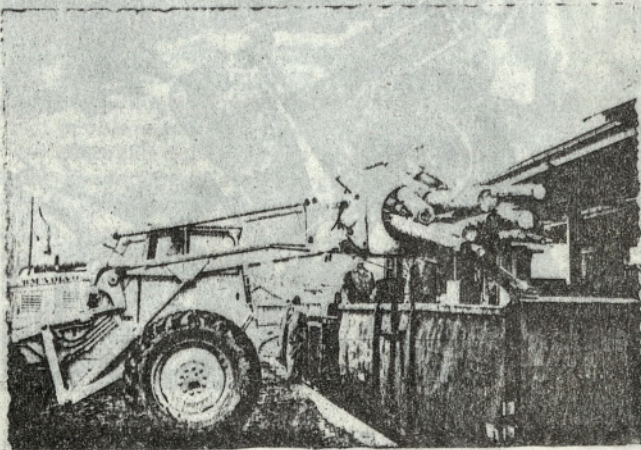
Na prostor za odlaganje gotovih gozdnih sortimentov odlagajo iz sortirne linije gozdne sortimente ločeno na hlovovino, katero predela lesna industrija in ostale sortimente, ki jih odpremiijo drugim potrošnikom.

Vsi transporti lesa med navedenimi tremi skladiščnimi prostori, kakor tudi razkladanje kamionov, ki pripeljejo les iz gozda, opravlja čeljustni viličar nosilnosti 7 - 8 t.

Skladišče obratuje izmenično v eni oziroma dveh izmenah in letno predela 55. do 60.000 m³ lesa. Učinek v 8 urah znaša ca 4.000 tekočih m ali od 100 do 250 m³, odvisno od debeline lesa.

Tudi način dela pri izdelavi in transportu gozdnih sortimentov v gozdu se spremeni.

Les iglavcev, ki ga predelujejo na mehaniziranem lesnem skladišču, se pripravi v gozdu pri sečnji in izdelavi drugače kot doslej, ko so gozdne sortimente

Traktor "Volvo" pri nakladanju lesa na vagone - foto Veber I.

dokončno oblikovali v gozdu pri panju. Drevje poderejo, oklestijo veje in deblo razrežejo na mnogokratnike dolžin gotovih gozdnih sortimentov. Odpade pa najtežje delo, tj. lupljenje lesa, ki pri tej fazi predstavlja 45 - 50 % časa izdelave in je izredno naporno.

Pri spravilu lesa od panja do kamionske ceste lahko uporabimo sodobno mehanizacijo, ki je dosti bolj uspešna. Ima veliko vlečno in dvizžno moč ter je možno z njo transportirati večje kose debel, zaradi česar je potrebno tudi mnogo manj časa za zbiranje.

Pri prevozu lesa po kamionski cesti lahko za prevoz dolge oblovine uporabljamo večje kamione, opremljene z nakladalnimi napravami velike dvizžne moči. Tako dosežemo mnogo boljše uspehe.

Kot vidimo, lahko poleg znatnih prihrankov izdelavnih časov pri dodelavi lesa na mehaniziranem skladišču dosežemo mnogo boljše rezultate z uporabo sodobne tehnologije pri tehnični gozdni proizvodnji od panja do skladišča. Uvajamo takoimenovano "non - stop" proizvodnjo od panja do skladišča. Les je možno v enem dnevu posekati, transportirati na skladišče in razžagati v deske. Ta postopek je pri starem načinu gozdne proizvodnje lahko trajal tudi pol do enega leta.

Ker so nedodelani gozdni sortimenti popolnoma sveži in neolupljeni in je njihova teža večja, je za njihov transport iz gozda do skladišča potrebno več energije. To večjo porabo energije lahko opravičimo z boljšo kvaliteto gozdnih sortimentov zato, ker je les zdrav in svež. Z boljšim sortiranjem in takojšnjo primarno predelavo dosežemo večje vrednostno izkoriščanje lesne mase.

Pri lupljenju gozdnih sortimentov na mehaniziranem skladišču napade ca 10 % lubja, kar predstavlja odpadke. Odstranjevanje lubja je pri vseh skladiščih velik problem ne samo zato, ker ga je potrebno odvažati, ampak

zlasti zato, ker ni možno najti primerno velikega prostora za odlaganje.

Danes poznamo več načinov odstranjevanja oziroma uničevanja lubja:

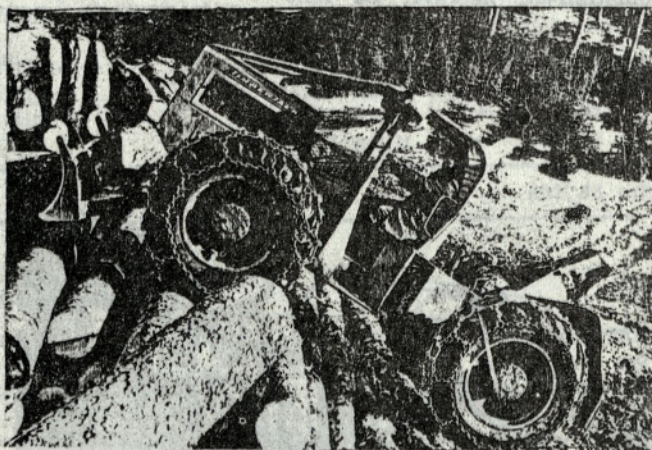
- odvoz v gozd na primerno mesto v deponijo
- sežiganje, da ga tako uničimo
- sežiganje, da pridobimo toplotno energijo
- briketiranje za kurjavo
- izdelava izolacijskih plošč
- kompostiranje.

Zaenkrat je najuspešnejši in najekonomičnejši ter edino sprejemljiv način sežiganja z namenom, da pridobivamo toplotno energijo. Za to mora biti konstruirano posebno kurišče. To energijo najučinkoviteje koristi lesna industrija, ker je skladišče praviloma vedno zgrajeno ob žagarskem obratu.

Z izgradnjo mehaniziranega skladišča lesa nastopijo za gozdno proizvodnjo popolnoma novi in znatno zahtevnejši delovni pogoji. Na skladišče mora les dotekati bolj enakomerno zaradi kontinuiranega obratovanja samega skladišča, kakor tudi zaradi enakomerne oskrbe lesne industrije s surovino. Nedodelani gozdni sortimenti pa morajo biti v letnem času olupljeni v enem mesecu po poseku, da se ne bi pojavili lesni škodljivci - lubadar in lesar.

Predpogoj za uresničenje navedenih zahtev je primerna odprtost gozdov, od koder skladišče oskrbujejo z lesom. Zgrajena mora biti primerno gosta mreža gozdnih cest in vlak. Da bi bila dinamika oskrbe skladišča enakomerna, je neobhodno potrebna predhodno dobro izdelana priprava dela, ki mora kompleksno upoštevati najrazličnejše delovne pogoje v vseh fazah od panja do skladišča, gozdnogospodarski načrt, razpoložljivo delovno silo in delovna sredstva, težavnost terena, vrsto sečnje, letni čas dela, sestojne prilike, volumen drevja in drugo. Na osnovi navedenih vhodov je potrebno sestaviti kompleksen letni program proizvodnje, ki mora upoštevati čim enakomernjšo dinamiko. To dinamiko je pri izvajanju proizvodnega programa treba obvezno upoštevati.

Pri programiranju mehaniziranega lesnega skladišča je bilo predvideno, da tu predelajo ves les iglavcev, na katerega gravitirajo ne glede na sektor lastništva, tj. tudi les iglavcev zasebnih gozdnih posestnikov, ki so organizirani v obratu za kooperacijo pri delovni organizaciji GG Bled. Vsekakor morajo tudi gozdni posestniki upoštevati nove delovne pogoje za proizvodnjo lesa iglavcev, ki jih pripeljejo na skladišče, tako glede pravočasne dostave nedodelanega lesa kot tudi glede pravočasne priprave proizvodnje;

Traktor "Timberjack" pri zakladanju lesa v kupe ob cesti - foto Veber I.

s tem zagotovimo enakomerno dinamiko oskrbe. Takí pogoji in organizacija dela bodo možni v dobro organiziranih obratih za kooperacijo. Zavedati se moramo, da za tako delo v zasebnem gozdu še niso povsod ustvarjeni potrebni pogoji, zlasti glede odprtosti gozdov na določenih področjih, kjer terenske prilike niso ugodne, pa še nekaj ne bo možno izvažati iz gozda nedodelane gozdne sortimente. Novi način gozdne proizvodnje je možno uvesti z intenzivnejšo gradnjo gozdnih cest in vlak ter z uvedbo kompleksnega načina gospodarjenja, kakor tudi z opremljanjem kmetov - gozdnih posestnikov s primerno spravilno mehanizacijo. Gozdni posestniki lahko pripeljejo na MSL gozdne sortimente v nedodelani obliki ali že olupljene in izdelane. Za lupljenje plača gozdni posestnik primerno ceno.

Z uvedbo novega načina dela v gozdu, ki je povezano z dodelavo gozdnih sortimentov na mehaniziranem skladišču, nadomestimo fizično delo gozdnih delavcev in gozdnih posestnikov pri delu v gozdu z novo tehnologijo ter z mehaniziranimi in transportnimi napravami. Značaj dela v gozdu se spreminja v dobro boljše kvalitete dela, če uporabljamo mehanizirane naprave in nadzor nad avtomatiziranimi postopki. Delo gozdnega delavca postaja zahtevnejše, boljše kvalificirano, omogoča boljše osebne prejemke ter boljše delovne in življenjske pogoje.

Manj fizičnega dela pri proizvodnji gozdnih sortimentov pa poleg večje ekonomičnosti rešuje tudi problem pomanjkanja delavcev za težko delo v gozdu tako pri gozdnogospodarski organizaciji kot tudi pri kmečkih gozdnih posestnikih.

Remec Franc, dipl.ing.

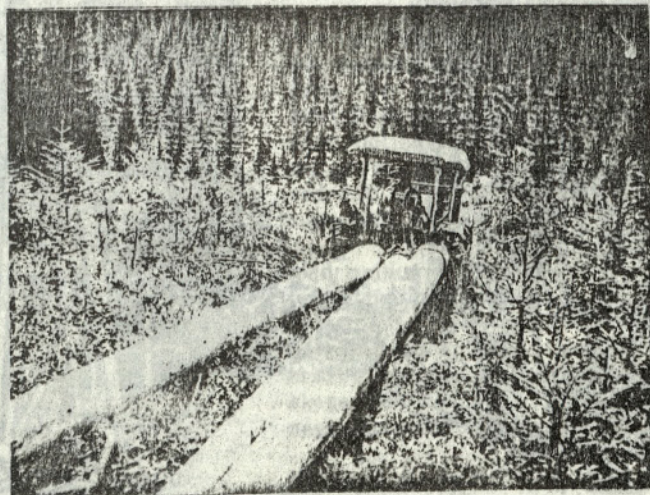
združevanje dela in sredstev

Bled - V torek, 12. oktobra, so se na Bledu zbrali direktorji organizacij, združenih v sestavljeno organizacijo združenega dela gorenjskega gozdnega in lesnega gospodarstva, predstavniki družbeno-političnih organizacij v okviru sestavljene organizacije ter predsedniki delavskih svetov. Skupaj s sekretarjem medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko Ludvikom Kejžarjem, s predsednikom medobčinskega sveta zveze sindikatov za Gorenjsko Zvonetom Laburo so s predsednikom komisije za samoupravljanje pri CK ZKS in s članom centralnega komiteja Petrom Tošom so razpravljali o organiziranosti v SOZD "GLG" ter o mestu gorenjske SOZD v slovenskem gozdarstvu in lesarstvu.

V uvodu je predsednik kolegijskega poslovnega organa Pavle Tolar seznanil udeležence razgovora o dosedanji organiziranosti in o uspehih združenega gorenjskega lesnega in gozdnega gospodarstva. Dejal je, da smo v letu in pol, kolikor obstoja gorenjsko združeno gozdarstvo in lesarstvo, dosegli že zadovoljive rezultate. Še vedno pa se pojavljajo določeni problemi pri uvajanju čvrstješe organiziranosti. Na Gorenjskem sta gozdarstvo in lesna indu-

strija dokaj močno zastopana, saj je v tej veji gospodarstva zaposlenih 5000 delavcev. Izredno dobro razvita pa je tudi predelovalna industrija. Pred združitvijo so bili stalni problemi predvsem zato, ker ni bilo skupnih razvojnih programov. Glavni namen združitve je bil pripraviti usklajene razvojne plane in doseči boljše ekonomske rezultate. Poleg ostalih godnih rezultatov združevanja dela in sredstev in samoupravne organiziranosti je omenil tudi uspelo akcijo v okviru sestavljene organizacije, ko bodo organizacije s skupnim sporazumom omogočile, da se v naslednjih petih letih izdatno vlagava v razvoj cestnih gozdnih komunikacij in zgradijo nove ceste. Vendar pa so nerazrešena predvsem vprašanja o delitvi dela med članicami, o razvoju trgovine v okviru sestavljene organizacije, ko je še vse premalo sodelovanja tudi z drugimi organizacijami izven sestavljene organizacije gorenjskega gozdnega in lesnega gospodarstva.

Peter Toš je v svoji razpravi in v odgovorih na vprašanja dejal, da po vsej republikli v tej gospodarski panogi še vedno poteka družbeno-ekonomska preobrazba, da se interesi in po-

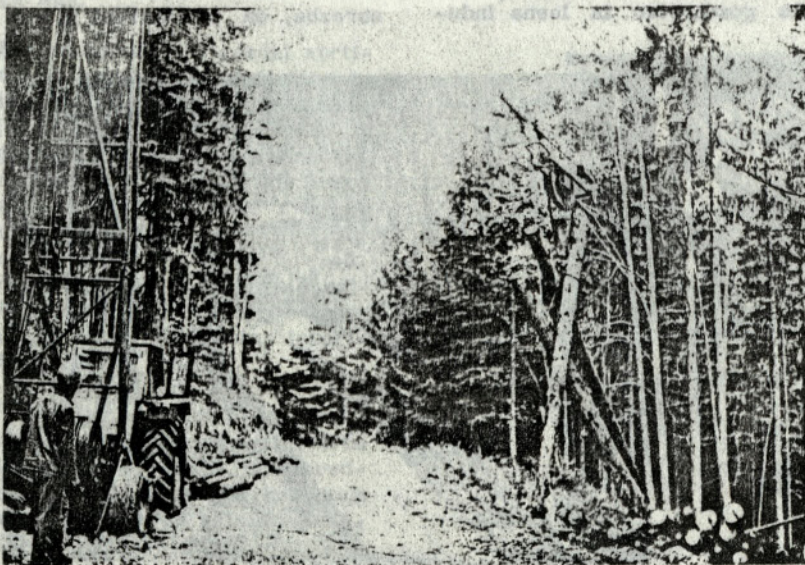

Traktor "Holder" pri izvlačenju lesa iz gozda - foto Veber I.

trebe tudi drugod še vedno le usklajujejo in da ocenjujejo razmere. Neuskklajeni so še vedno osnovni problemi, planiranje izven in znotraj vsake sestavljene organizacije. Odločno je poudaril, da se problemi razrešujejo le tako, če so organizacije resnično samoupravno organizirane, če so samoupravni odnosi trdni in čvrsti, kajti za ustvarjanje dohodka nikakor ne zadoštujejo le skupna prizadevanja. Čvrsta organiziranost izvira iz resnično samoupravnih odnosov in zato je potrebno najprej analizirati odnose. Marsikje so odnosi, ki se žele v vsej reprodukcijski povezavi ustvariti, le tržni odnosi in nikakor ne samoupravni, kajti pogojujejo jih delovanje tržnih zakonitosti. Do dohodkovnih razmerij pa je potem še veliko trdega dela, tako v gozdarstvu, lesni industriji kot tudi v trgovini. Le kdor si bo prizadeval za ustrezno preobrazbo, kdor bo hitrejši, bo postal v ekonomsko-gospodarskem smislu uspešnejši. Treba se bo zavzemati za planirani razvoj, kajti vsaka dejavnost mora ustrezati družbenim kriterijem. Peter Toš je v nadaljevanju svoje razprave tudi poudaril pomen trgovske mreže in cen, za katere bo pogoj le sporazumski odnos, pomen internih bank, ki naj bi bile le tam, kjer so potrebne in ne le zato, da bi pač bile in bi se le formalno ustanovljale.

Precej pozornosti so v razgovoru posvetili tudi gorenjskemu gozdarstvu in delovanju samoupravnih interesnih skupnosti za gozdarstvo. Ena izmed ugotovitev je bila, da se gozdarstvo skorajda ne pojavlja več na trgu, da gre les večinoma v predelavo in da se nekako ustvarja monopol predelave lesa, med drugim pa višja cena ostane končnemu proizvajalcu. Vloga samoupravnih interesnih skupnosti za gozdarstvo je sicer opredeljena, vendar večinoma še niso zaživele tako, kot bi morale. Delujejo leto dni, njihov vpliv na planiranje razvoja pa je še vedno premajhen. Tudi namembnost sredstev za samoupravne skupnosti je opredeljena; sredstva so predvsem namenjena za obnovo gozdov, premalo pa za izgradnjo gozdnih komunikacij. Sredstva za samoupravne interesne skupnosti pa se morajo izkoriščati predvsem tam, kjer so se ustvarjala v območnih skupnostih.

D. S.

Vsestranski pomen gozdne ceste. Spravilo in transport lesa soppadata - foto GG Bled

SODELOVANJE ALPLES - ZLIT

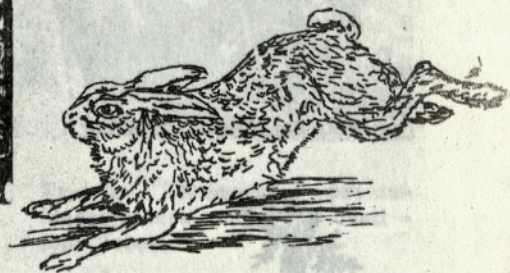
Dne 23.10.1976 sta Alples in Zlit podpisala pogodbo o poslovno-tehničnem sodelovanju. Gre za prvo pomembno notranjo delitev dela med članicami "GLG", saj sta se oba sporazumela, da program delita oziroma ga medsebojno dopolnjujeta. Oblazinjeno pohištvo, ki ga proizvaja Zlit Tržič, potrebuje Alples za dopolnitev svojega sobnega pohištva.

Sporazum o poslovno-tehničnem sodelovanju določa, da bo Zlit v prihodnje zgradil novo tovarno tapetniških izdelkov v izmeri najmanj 4.000 m². V bodoče bodo skupno načrtovali sedežne garniture oziroma jih bo razvijal Alples glede na večjo razvojno skupino. Oba bosta sodelovala tudi pri prodaji, saj sta se dogovorila, da se celotni program Zlita takoj vključi v trgovino Alplea in njihov prodajni program ter v prodajo preko trgovskih potnikov.

Alples in Zlit sta se odločila tudi za prvo skupno vlaganje. To bo skupno skladišče v Stari Pazovi ter vlaganje v nove prodajne prostore v Ljubljani. Oba sta se sporazumela tudi za skupno nastopanje na sejnih, razstavah in prodajnih akcijah.

Takšno sodelovanje, medsebojno delitev dela, skupen nastop v okviru "GLG" je prav gotovo pozitivno. Mogoče bo ta podpis sporazuma pritegnil tudi druge, zlasti pri delitvi programa in tudi na podoben način pri skupnem nastopanju. Na potezi sta sedaj Lip in Jelovica.

D. S.

OBISK POLSKIH ETNOLOGOV

29. septembra letos so nas v okviru 10 - dnevne ekskurzije po Sloveniji obiskali poljski etnologi (narodoslovci), gostje oddelka za etnologijo filozofske fakultete v Ljubljani. Predstavili smo jim življenje in delo naših vasi, gozdno gospodarjenje in kmetijstvo. O vtisih pri nas so poslali zahvalno pismo, katerega prevod objavljamo v celoti.

Z velikim zadovoljstvom smo etnologi iz Univerze Adama Mickiewicza v Poznaniu preživeli dan na vašem zanimivem in lepem terenu.

Spoznali smo problematiko gospodarstva, kulture in bogato preteklost tega dela Gorenjske. Pokazali ste nam zanimiva ekološka območja, kjer živi vaša skupnost, vaši ljudje. Posebej želim poudariti za etnologa pomembno dejstvo, da smo spoznali življenje vasi in mesta (npr. Bleda, Radovljice). Z zanimanjem smo se seznanili z intenzivno obliko gospodarstva, ki smo jo podrobneje spoznali na kmetiji v Gorjah pri Bledu. S sistemom planinskega gospodarstva smo se seznanili na planini Javornik. To je bilo za nas

Poljake, ki živimo v nižini, nepozabno doživetje. Do sedaj smo namreč te probleme poznali le iz literature.

Velik pomen v življenju vaše skupnosti ima turizem. S temi vprašanji ste nas seznanili v Bohinju. Zlasti zanimivo je bilo srečanje v Jereki, kjer smo se lahko prepričali, kako deluje "kmečki turizem". Gospodinja nas je z izredno slovensko gostoljubnostjo sprejela v svoji hiši in pokazala možnosti življenja gostov - turistov.

Pravo bogastvo vašega območja so gozdovi. S to problematiko nas je temeljito in z velikim poznavanjem seznanil tov. ing. Arih. Posvetil nam je veliko svojega časa in nam na Pokljuki podrobno predstavil slovensko gospodarjenje z gozdovi. Ob tem smo tov. ing. Arihu, predstavniku GG Bled, katerega gosti smo bili, dolžni našo zahvalo za odlično organizacijo obiska in veliko gostoljubnost.

Zadovoljni odhajamo na Poljsko, polni vtisov in novih strokovnih spoznanj o kulturi in načinu življenja Slovencev. GG Bled, tov. ing. Arihu in njegovim sodelavcem prisrčna hvala!

V imenu skupine poljskih etnologov mag. Boleslav Januszkiewicz, Katedra etnografii UAM Poznan, Poljska

Dobre zamisli priznajmo še z discipliniranostjo - foto GG Bled

PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE

V začetku leta 1976 smo tudi v naših TOZD sprejeli samoupravni sporazum o delovnih in življenjskih pogojih delavcev v gozdarstvu Jugoslavije. V 66. členu je posebej določeno, da je treba delavcem omogočiti pridobitev kvalifikacije v šolah za gozdne delavce, na seminarjih in z drugimi oblikami šolanja. Trenutno pripravljamo izobraževanje ob delu za zaposlene delavce.

O namenu in pomenu šolanja je bil lani objavljen članek Mag. Franja Urlepa v 4. številki Gozdarskega vestnika. Z vsebino želimo seznaniti čim več zainteresiranih delavcev, zato ga objavljamo v celoti.

UVOD

V današnjih pogojih hitrega uvažanja znanstveno-tehničnih dosežkov v proizvodnjo je izobraževanje proizvajalcev zelo pomembna naloga. Razvijanje in dopolnjevanje znanj, ali kratko - izobraževanje, je kot del družbenega in gospodarskega procesa opredeljeno z več vidiki. Ti vidiki so hkrati osnova sodobni obravnavi izobraževalne problematike v tako imenovanem "konceptu permanentnega izobraževanja".

Ker je ta sestavek namenjen bolj opisu obstoječih in razvijajočih se oblik izobraževanja gozdnih delavcev, se bomo, zaradi boljšega razumevanja pojma permanentno izobraževanje, zadržali samo pri njegovih najvažnejših vidikih.

Med najpomembnejše spada go-tovo ekonomski vidik, ki je odraz splošno veljavnega stališča, da je izobrazba, odnosno izobraževanje, dejavnik gospodarskega, istočasno pa tudi splošnega razvoja.

Ekonomski napredek je funkcija vlaganj v znanstveno raziskovanje in izobraževanje.

Zelo važen je tudi tehnološki vidik, ki opredeljuje permanentno izobraževanje z vidika maksimalne količinske in kakovostne proizvodnje. Potrebno je, da se proizvodna tehnologija, ki vključuje tudi znanstveno organizacijo dela, oslanja na najnovejše dosežke znanosti in tehnike.

Niž manj pomemben od pravkar omenjenega je družbeno-politični vidik. Sodelovanje v dnevnem družbeno-političnem delu zahteva poznavanje zakonitosti razvoja ter osnov, na katerih se razvija družba.

Družbene vede, še posebno discipline, ki obravnavajo razvoj družbeno-ekonomskega položaja človeka, so danes zelo razvite.

Zelo pomemben je tudi sociološki vidik. Ta obravnava vpliv neprestanih tehnoloških sprememb na človeka. Te spremembe, ki so čedalje pogostejše, povzročajo pri človeku, ki nanje ni pripravljen, nelagodno počutje. Marsikdaj pa tudi težje posledice, ki lahko močno vplivajo na njegov fizični in osebni razvoj.

Ker prihaja konvencionalna pedagoška veda pod vplivom razvoja znanosti in tehnike v položaj, da mora temeljito proučiti svoja dosedanja stališča in poglede o vzgojno-izobraževalnih ciljih, se s tem v zvezi pojavlja tudi psihološko-andragoški* vidik. Pojavlja se problem obvladovanja vse večje količine znanj v pogojih omejenih človekovih psihičnih in fizičnih zmognosti.

Če upoštevamo navedene vidike, lahko trdimo, da mora izobraževanje, posebno temeljno, vsaj v določeni meri predvidevati spremembe v gospodarstvu in tehnologiji. S tem v zvezi pa zagotoviti ne samo uresničitev ustrezajoče stopnje splošne in strokovne izobrazbe, ampak tudi sposobnost ljudi za nadaljnje usposabljanje in izpopolnjevanje.

Zaradi tega se mora izobraževanje v sodobnih pogojih razvijati kot proces brez prestanka. Delitev tega procesa na formalno in neformalno izobraževanje bi bilo neprimerno.

Pod pojmom permanentnega izobraževanja razumemo torej izobraževanje, ki je po svojih oblikah vsestransko in ki se začne po osnovni šoli ter v organiziranem procesu traja skozi celotno aktivno življenjsko dobo.

Da bi lahko pojmovno povsem opredelili permanentno izobraževanje, moramo omeniti tudi izraz kompenzacijsko izobraževanje. Ta izraz označuje izobraževanje, ki ga nismo opravili v neki predpisani življenjski dobi in obliki, pa ga opravljamo dodatno, npr. osnovnošolsko izobraževanje nepismenih ali polpismenih odraslih ljudi.

Pogosto srečamo tudi izraz povatno ali rekurentno izobraževanje, ki pomeni redno poznejše šolanje odraslih.

Medtem ko ima koncept permanentnega izobraževanja najširši družbeni pomen, zajema rekurentno izobraževanje le sistematsko šolanje odraslih v menjajočih se obdobjih aktivnega dela in učenja (Sandwich sistem).

Rekurentno in kompenzacijsko izobraževanje sta po svojem pomenu ožja in sta sestavni del permanentnega izobraževanja.

IZOBRAŽEVANJE GOZDARJEV- GOZDNIH DELAVCEV

Prostor ne dopušča širšega obravnavanja dosedanjih oblik in načinov izobraževanja gozdarjev - gozdnih delavcev. Kljub temu bomo zaradi povezave med preteklimi, sedanjimi in predvidenimi oblikami omenili nekaj važnejših, ki smo se jih posluževali v preteklosti.

Do leta 1960 je bilo izobraževanje gozdnih delavcev v zelo skromnem obsegu, in sicer kolikor je to zahtevala takrat uporabljena mehanizacija. Pri tem naj omenimo težke motorne žage za dva moža in žičnice. V tem obdobju ni bilo izobraževanja delavcev za gozdno-gojitvena dela.

V času od leta 1960 do 1964 se z uvajanjem sodobne motorne

žage začena intenzivno usposabljanje gozdnih delavcev za delo z motorno žago. Vzporedno s tem pa so se delavci s krajšimi tečaji usposabljali tudi za opravljanje izpitov za kvalificirane gozdne delavce. Izobraževanje v tem obdobju je bilo predvsem v tečajih za delo z motorno žago. Tudi v tem obdobju ni bilo sistematičnega izobraževanja za gojitvena dela.

V 1965. letu je začela z delom prva redna poklicna šola za gozdne delavce v Jugoslaviji pri Gozdnem gospodarstvu Celje in Brežice s sedežem v Jurkloštru. Kmalu nato pa še enak oddelek v okviru Gozdarskega šolskega centra v Postojni. Na začetku so to šole obiskovali samo odrasli, že zaposleni delavci. Že v letu 1968 pa je začel z delom tudi oddelek za mladino.

Na ta način se je združil do takrat relativno slabo organiziran sistem izobraževanja gozdnih delavcev.

Z delom redne poklicne šole za gozdne delavce, ki se je leta 1971 zaradi spremembe naziva "gozdni delavec" v naziv "gozdar" preimenovala, v šolo za gozdarje, se začena novo obdobje pri izobraževanju gozdnih delavcev. S temeljnimi splošnimi in strokovnimi znanji, ki jih obiskovalci te šole dobijo z dveletnim šolanjem, je oblikovana osnova za nadaljnje permanentno dopolnjevanje znanj.

Žal se zaradi vpisnih pogojev, družinskih razlogov in oddaljenosti Gozdarskega šolskega centra od nekaterih področij v Sloveniji v to šolo vključuje vedno manj zaposlenih gozdnih delavcev. Medtem se je število vpisanih mladincev doslej vsako leto gibalo okoli 20.

Z uvedbo redne poklicne šole za gozdne delavce pa niso prenehali z delom razni tečaji pri gozdno-gospodarskih organizacijah, kot npr.: že omenjeni tečaji za delo z motorno žago, po letu 1968 zelo pogosti tečaji za klesčenje vej z motorno žago, tečaji za prvo pomoč itd. Za delo z gozdnimi traktorji je nekaj tečajev organiziralo Gozdno gospodarstvo Postojna, nakar so

si gozdno-gospodarske organizacije, z bolj ali manj improviziranimi tečaji in v sodelovanju s kmetijskimi šolami, same pridobivale voznike traktorjev.

Z izkušnjami, ki smo si jih pridobili s šolanjem gozdnih delavcev ter s proučevanjem raznih izobraževalnih oblik pri gozdno-gospodarskih organizacijah doma in na tujem, so se v okviru Gozdarskega šolskega centra začele razvijati razne samostojne dopolnilne izobraževalne oblike, ki naj bi se jih posluževali predvsem absolventi poklicne šole za gozdarje. Te oblike so predvsem osnovni tečaj za gozdne traktoriste, nadaljevalni tečaj za težke gozdne traktorje in nadaljevalni tečaj za motožagarje.

Zaradi težke kadrovske situacije v gozdarstvu, ki je posebno huda pri poklicu "gozdar-gozdni delavec", smo v letu 1973 začeli s sistematičnim proučevanjem vprašanja nadaljnega izobraževanja in šolanja gozdnih delavcev. Pri tem je bilo treba upoštevati obstoječe večlinijsko izobraževanje. Del delavcev, in to daleč največji, se vključuje v delo še zmeraj neposredno, brez rednega šolanja. Drugi, manjši del se najprej zaposli, takoj nato pa vključi v redno šolanje v Gozdarskem šolskem centru v Postojni, in tretji, prav tako majhen del, zajema mladino, ki se vključuje v redno šolanje v Gozdarskem šolskem centru v Postojni. Obe zadnji skupini končata poleg teoretičnega pouka tudi praktični pouk po predpisanem učnem programu. Slednji je organiziran v dislociranih oddelkih za praktični pouk pri nekaterih gozdno-gospodarskih organizacijah.

Prvi, največji del delavcev, ki se vključuje neposredno v proizvodnjo, ponavadi najprej absolvirata tečaj za delo z motorno žago. V vsa ostala dela se vključuje s proučevanjem na delovnem mestu. Le 10 % gozdnih delavcev ima v šoli pridobljeno kvalifikacijo. Vsi ostali se priučujejo na delovnem mestu.

Da bi v bodoče odpravili slabo kvalifikacijsko strukturo gozdnih

delavcev ter omogočili vsem zaposlenim pridobivanje znanj in kvalifikacije, so vse gozdno-gospodarske organizacije prek izobraževalne skupnosti za gozdarstvo novembra 1974 sprejele učni in organizacijski načrt ter program izobraževanja gozdarjev - gozdnih delavcev na delovnem mestu.

V letu 1975 bomo razpolagali z naslednjimi izobraževalnimi možnostmi za poklic "gozdar":

- redno šolanje mladincev v šoli za gozdarje, ki naj še tesneje povezuje teoretični in praktični pouk;
- redno šolanje mlajših, že zaposlenih delavcev, pri katerih je potrebno upoštevati poleg načel andragogike tudi že pridobljena splošna in strokovna znanja;
- izobraževanje gozdnih delavcev za poklic "gozdar" na delovnem mestu.

I. enota

Pridobivanje gozdnih sortimentov (izkoriščanje gozdov)

- učni program za motožagarja	138 ur
- krojenje gozdnih sortimentov	32 ur
- ostalo orodje pri sečnji in pridobivanju gozdnih sortimentov	16 ur
- osnove varstva pri delu z vključenim tečajem prve pomoči	36 ur
- organizacija dela pri sečnji in spravilu lesa	24 ur
- organizacija in ekonomika organizacij združenega dela	16 ur
- samoupravljanje s temelji marksizma	8 ur
Skupaj	270 ur

II. enota

Gojenje in varstvo gozdov

- gojenje in varstvo gozdov z osnovami botanike in dendrologije (teorija)	100 ur
- gojenje in varstvo gozdov - praktični pouk s pripadajočim orodjem	158 ur
- samoupravljanje s temelji marksizma	16 ur
Skupaj	270 ur

III. enota

1. splošno izobrazbeni predmeti, predpisani z rednim učnim načrtom	220 ur
2. vzdrževanje gozdnih komunikacij s pripadajočim orodjem	50 ur
Skupaj	270 ur

SKUPAJ: I + II + III

814 ur

Ker v bližnji prihodnosti ne moremo pričakovati večjega priliva v redno šolo, lahko računamo, da se bo na slednji način izobraževal največji del delavcev v gozdarstvu. Zaradi tega bomo to obliko opisali podrobnejše, da bi seznanili čimvečje število prizadetih.

Na podlagi omenjenega učnega programa za poklic "gozdar" lahko takšno izobraževanje na delovnem mestu izpelje sleherna gozdno-gospodarska organizacija.

Možno pa je takšno izobraževanje prilagajati in spreminjati predznanju posameznih skupin udeležencev.

Učni načrt za izobraževanje na delovnem mestu je razdeljen na tri izobraževalne enote (cikle), ki v pretežni meri zaokrožujejo najvažnejša izobraževalna področja, in sicer:

Po zaključku vsake izobraževalne enote opravi slušatelj zaključni izpit za vsako posamezno enoto. Po uspešno opravljenih izpitih za vse tri enote se lahko absolvent, s pogojem, da ima najmanj 6 uspešno opravljenih razredov osemletke, prijavi na zaključni praktični izpit za poklic "gozdar". Po tem izpitu dobi splošno veljavno zaključno spričevalo.

Da bi bili gozdni delavci za opisano izobraževanje tudi motivirani, predlagam:

- da podjetje prizna po uspešno opravljeni I. enoti interno usposobitev za področje pridobivanja gozdnih sortimentov;
- da podjetje prizna po uspešno opravljeni II. enoti interno usposobitev za poklic "gozdar" in
- da bi slušatelj po uspešno končani III. enoti in opravljenem praktičnem izpitu dobil splošno veljavno kvalifikacijo oziroma poklic - gozdar.

Da bi zagotovili enotne kriterije pri zaključnih izpitih na posameznih dislociranih oddelkih, bo izpitom obvezno prisostvoval predstavnik Gozdarskega šolskega centra. Vodenje evidence o organizaciji tečajev in tečajnikih bo enotno za vse gozdno-gospodarske organizacije.

Posebej je potrebno poudariti, da je opisana oblika izobraževanja namenjena predvsem starejšim, že zaposlenim delavcem nad 30 let starosti in tistim mlajšim, že zaposlenim, ki so poročeni in jim družinske prilike onemogočajo redno šolanje.

Za vse ostale, posebno pa za mladince, ostane obvezno obiskovanje redne šole za gozdarje.

Gozdno-gospodarskim organizacijam predlagamo tudi prilagoditev sistema nagrajevanja in napredovanja izobraževalnemu sistemu, in sicer tako, da se po vsakem izobraževalnem ciklus dvigne vrednost obračunske osnove.

Po zaključnem praktičnem izpitu naj obračunska osnova doseže osnovo absolventa redne šole za gozdne delavce.

Vsi absolventi, katerekoli od pravkar navedenih oblik izobraževanja za poklic "gozdar", imajo možnost in prednostno pravico, da se po nekaj letih uspešnega dela v poklicu "gozdar", prijavijo v 3 in pol mesečni tečaj za delovno mesto "gozdarski delovodja". Tečaji za ta naziv bodo po potrebi v okviru Gozdarskega šolskega centra.

V okviru tega tečaja se bodo obravnavala predvsem poglobljena praktična znanja za izvajanje gojivnih del in del pri pridobivanju in spravlilu lesa, s posebnim poudarkom na organizaciji dela in varstvu pri delu. Tečaj pripravlja absolvente tako za klasična delovodska logarska dela kot za vodstvena dela v skupini.

Izjemoma se bodo v to izobraževalno obliko lahko vključevali tudi gozdni delavci brez zaključnega spričevala za poklic "gozdar", s pogojem, da že najmanj 10 let uspešno opravljajo delo gozdnega delavca ter imajo uspešno končano osemletko.

Poleg vseh navedenih oblik izobraževanja, se lahko gozdni delavci po posebnem učnem programu usposablajo za gozdne traktoriste pri Gozdarskem šolskem centru. Po uspešno opravljenem tečaju in izpitu dobijo absolventi tečaja vozniško dovoljenje in uradno potrdilo o opravljenem tečaju.

Absolventi šole za gozdarje se lahko vključijo tudi v redno ali izredno obliko izobraževanja oziroma šolanja v gozdarski tehniški šoli s pogoji, ki jih predpisuje šola. Do sedaj še ni uspelo uskladiti učne načrte in programe šole za gozdarje in gozdarske tehniške šole. Vzrok je v tem, da večina absolventov šole za gozdarje nima ustreznih znanj osemletke, ki služijo kot osnova za šolanje v tehniški šoli. Na tem področju nas čaka še intenzivno delo, saj je potrebno oblikovati tak izobraževalni sistem, ki bo omogočil prehodnost na vseh stopnjah izobraževanja.

ZAKLJUČEK

Vse opisane oblike izobraževanja predstavljajo permanentno izobraževanje gozdnih delavcev ob večjem ali manjšem upoštevanju vseh, v uvodu navedenih vidikov.

Posamezne oblike lahko sicer označimo kot rekurentno ali kompenzacijsko izobraževanje, vendar tudi te oblike sodijo v širši pojem permanentnega izobraževanja.

Potrebno je vedeti naslednje: stalne in globoke spremembe, ki spremljajo sodobne razvojne procese, so posledica intenzivnega razvoja znanosti in tehnike. Permanentno izobraževanje je družbeni imperativ sodobnega razvoja. Izhaja iz potrebe po doseganju stalno novih in naraščajočih znanj zaradi obvladovanja zakonitosti, ki označujejo sedanji in bodoči vse hitrejši razvoj.

Obisk švicarskega strokovnjaka

Zadnji teden septembra letos nas je kot gost Kmetijske zemljiške skupnosti občine Radovljica obiskal švicarski strokovnjak za pašništvo Eduard Rieben, dipl. ing. gozdarstva iz mesta Vallorbe (Kanton Waad). Želeli smo mu predstaviti pašniško problematiko na našem območju in na podlagi razgovorov in terenskih ogledov izoblikovati sistem za urejanje pašnikov v prihodnjih letih.

Uvodni razgovori, na katerih je sodeloval tudi predsednik občinske skupščine ing. Polda Pernuš, so bili na GG Bled. Direktor ing. Čuk je ing. Riebenu predstavil blejsko gozdnogospodarsko območje, zlasti orografske, klimatske, vodne, talne in vegetacijske razmere, gozdne fonde, tehnično in biološko gozdno proizvodnjo, urejanje gozdov in območno predelavo lesa. V razgovoru smo posebej predstavili problematiko gozdne paše, zlasti na Pokljuki in Jelovici, kjer so družbeni gozdovi obremenjeni s služnostnimi pašnimi pravicami okoliških vasi. Pašništvo smo osvetlili tudi z vidika kmetijske politike na našem območju, ki pašništvu pripisuje pomembno mesto v krmini osnovi živinorejskega gospodarstva. Enotni smo si bili v stališču, da je paša nujen sestavni del živinske prehrane; toda to velja le za intenzivno pašo na urejenih pašnih površinah. Divja paša po gozdovih je za sam gozd škodljiva, z živinorejskega stališča pa neekonomična. Zato je seveda logično in v našem skupnem interesu, da v prihodnjem obdobju načrtno začnemo razmejevati pašnike in gozdove in intenziviramo obe panogi na razmejenih površinah.

Naslednje tri dni smo po ves dan hodili po terenu tipičnih in perspektivnih pašniških predelov na našem območju. Pričeli smo na Stari Pokljuki, kjer smo želeli prikazati izredno osvajalnost gozdnega rastlinja pri podiranju na opuščene košenice in pašnike. Na Repečniku, ki je osrednja pašna površina Stare

Pokljuke, smo razčistili osnovna načela urejanja pašnikov. Tu je odločilnega pomena ekonomičnost naložb, ki nam diktira vrstni red in obseg vlaganj.

V Švici že razmišljajo, kako zagotoviti sistem krožne paše po čredinkah ne da bi postavili drage ograje, vprašljiva pa postaja tudi smotrnost gradnje hlevov, ker živina na pašnikih shaja tudi brez njih. Hlevi so namreč izredno dragi, poleg tega pa je v hlevu veliko dela s kidanjem, razvažanjem in trošenjem gnoja po pašniku, seveda, če je pastir vesten; če pa ni, gnoj kvečjemu spravi iz hleva na dvorišče, kjer se potem razrašča sčavje (to je tudi tipična današnja slika naših planin). Prednost pri naložbah naj imata torej čiščenje in smotrno gnojenje pašnikov. S tem bomo osnovali bogato travno rušo in živina tudi ne bo silila v gozd, razen, kadar bo iskala zaščito pred vročino in neurjem. Med gozdom in res urejenim pašnikom ograja torej praktično sploh ni potrebna, oziroma pastir živino na urejenem pašniku obvlada brez ograje. Ograja pride v poštev samo za pregraditev pašnika na čredinke, pa še temu se lahko marsikje izognemo, če so čredinke med seboj prekinjene z gozdom ali pa če lahko reguliramo vodo po napajališčih v istem časovnem vrstnem redu kot poteka krožna paša po čredinkah; celo s primerno solnico je po mnenju ing. Riebena možno živino zadrževati v posamezni čredinki.

Na platoju Pokljuke smo si ogledali planino Javornik kot primer urejene planine. Pomankljiva je le oskrba z vodo (ribnik ni zaščiten pred onesnaženjem), pa tudi sistem čredink še ni najbolj gospodarno postavljen.

Na pašnih površinah Belske planine (Kotel, Galetovec, Dolga dolina) so skupaj s košenicami za jamo velike potencialne možnosti za intenziviranje celotnega kompleksa. Na ing. Riebena so

napravile močan vtis tudi planine od Praprotnice do Spodnjega Goreljka, še posebej planina Zajamniki s svojstveno razporeditvijo stanov in staj. Zbodli so ga vikendi, ki kot tujki kvarijo to edinstveno kmečko arhitekturo. Pojasnili smo mu, kakšne težave imamo s to prostorsko anarhijo pri nas in kakšna je danes občinska politika do gradnje vikendov. S to politiko se ing. Rieben strinja, opirajoč se na izkušnje v Švici, kjer so se ubadali s podobnimi težavami, dokler niso pričeli z radikalnim rušenjem vseh objektov, ki so bili zgrajeni izven prostorskega plana in urbanistične dokumentacije. Pri teh prizadevanjih in akcijah so imeli najširšo družbeno - politično podporo, zato so tudi uspeli.

Zadnji dan terenskih obhodov smo namenili planinam na Jelovici. Ribensko - Grofovo planino in Goško raven je ocenil kot izredno perspektiven pašni kompleks, ki bi ga kazalo obravnavati skupno kot en pašni obrat, čeprav sta površini prostorsko precej narazen. Ing. Rieben je na tem primeru ponovno poudaril našo osnovno hibo, to je pomanjkljivo gnojenje in čiščenje pašnih površin.

Peljali smo ga tudi na Lipniško in Mošenjsko planino, ki sta od vseh planin najbolj zanemarjeni in zaraščeni z gozdnim rastlinjem. Po njegovem mnenju bi bilo ožvljanje pašnih površin na teh dveh planinah ekonomsko izredno vprašljivo in nesmotrno.

Terenski del obiska smo zaključili na Vodiški planini v Partizanskem domu ob pristnem gorenjskem "ajmohtu" z ajdovimi žganci, zaključne razgovore pa smo imeli zopet na GG Bled.

Ing. Rieben se je skupaj s svojo simpatično ženo, ki nas je ves čas terenskih obhodov potrpežljivo spremljala, poslovil s prijetnimi vtisi o našem gostoljubju, ljudeh in krajih, ter obljubil, da nas bo še obiskal.

Andrej Arih, dipl. ing.

Odpiranje gozdov v l. 1976

Tudi v tem letu smo dosegli dokajšnje uspehe pri odpiranju gozdov. Graditelji so realizirali številne projekte gozdnih cest. Kjer jih primanjkuje, so težave in visoki stroški pri spravi nevezdržni.

Zaradi enakomernega izpopolnjevanja omrežja smo gradili na več področjih. Ker pa področje TOZD Radovljica zaostaja, smo v tem letu koncentrirali večino projektantskih del, ker ugotovljamo dokaj velik zaostanek za bolj razvitimi TOZD-i.

Gozdarski strokovnjaki so intenzivno sodelovali s projektantom pri reševanju številnih nalog glede lokacij. Za vsako traso smo idejno vedeli, kje naj bi približno potekala. Vendar so na terenu analizirane številne variante, od katerih je vsaka imela kako prednost glede spravi, terenskih težav ali poteka. Naloga projektantov pri tem je, sinhronizirati vse momente in se odločiti za "ta pravo". V zasebnih gozdovih so razen gozdarjev sodelovali še kmetje, lastniki gozdnih parcel. Njihovi predlogi k lokaciji tras so plod dolgoletnih izkušenj in se običajno ujemajo s stališči revirnih vodij. Predlogi so vsekakor olajšali delo projektantu pri usklajevanju njihovih interesov z globalnimi in detajlnimi rešitvami.

Pokljuka je v tem letu bogatejša za eno najdaljših cest v zasebnih gozdovih. Nanjo so nestrpno čakali desetletja. Zgrajena je med Lmovcam nad Zatrnikom in Belško planino. Ker ta cesta ne more zajeti celotnega vzhodnega pobočja, planiramo 150 m nižje vzporednico nad Rčitnem proti Slamnikom. Čez sredo poključke planote v tem času končujemo izkop za cesto med Rudnim poljem in Kranjsko dolino.

Med Krnico in Perniki smo predali prometu 5 m široko cesto. S prevozom tisočih kubikov lesa, napadlega zaradi snegolomov v njenem območju, se je

že delno amortizirala. Naklon te ceste ne presega 11 %. Če bi jo podaljšali do Mežakle v dolžini 2 km, bi imeli boljšo povezavo le-te z dolino in bi odprli dobršen del perniških dozorevajočih gozdov. Cestno povezavo s Perniki smo sicer snovali že 15 let. Najprej čez Laze, potem iz Radovne. Naredili smo celo načrt. Toda postalo je jasno, da bi 2 kilometra ceste v strmo pobočje bilo zelo drago in pa škodljivo za naravo. Zato smo se spet odločili za varianto čez Laze, ki poteka skozi običajno gozdno pobočje. S skromno rekonstrukcijo sedanje strme poti iz Radovne je sedaj mogoče poceni spravljati les tudi z južnega pobočja Pernik. To dejstvo je igralo dokaj negativno vlogo pri lokaciji ceste čez Laze.

Z nekajletno zamudo, a vendar ne prepozno, saj na cesto čaka še 7.000 m³ lesa, smo izpeljali cesto v predelu Za Strano pod Gorjušami. Položen teren visoko nad Sotesko, poln vrtač in grebenov, je bil trd oreh za projektiranje. Po nekaj vztrajnih ogledih po gozdu smo se le zedinili, čez katere doline in grebene naj speljemo traso. Pod neko previsno skalo smo našli celo arheološko znamenitost v obliki starih znakov, vrezanih

v kamen. Za spodnje Gorjušce nova cesta veliko pomeni, saj se bodo peljali po široki, zložni cesti in ne več kot doslej po zavitem in strmem kolovozu.

Na drugi strani Save, v Karavankah, smo na cesto na Dobroč lahko ponosni. Delno zaradi posrečene lokacije z ozirom na spravo, delno pa zato, ker izkopi za veliko traso niso pustili nobenih vidnih ostankov na lepem pobočju, ki je vidno od daleč.

Težave z ilovico pri gradnjah dveh cest nad Savskimi jamami nas niso presenetile tako kot lansko leto pri cesti Križevac - Prihodi, kjer smo srednji del trase morali opustiti.

V Belci smo začeli razmišljati, kako priti s kamionom na Mikulovico. Zelo težavna naloga bo rešena naslednje leto. Predlagane variante morajo "dozoreti".

Za odpiranje gozdov na Stolu smo projektirali lansko leto 6 km dolgo cesto proti Polevcu. Cesto sedaj gradimo. Skrajšala bo spravo za več kilometrov. Vije se med plazovi in močvirji, vendar že kaže obrise veliko bolj zložne in za vožnjo lažje ceste kot je glavna iz Završnice. Ta je potrebna rekonstrukcije.

V tem letu smo projektirali vzhodno od Planice pod Valva-

Lepoticam na Martinčku se ure stekajo. Ostale so samice, ki bodo še nekaj časa varovale pmladek pod seboj - foto Veber I.

sorjem 4 km ceste. Teren je izredno zahteven. Z zložno nivoletno smo dosegli mesta, ki so za spravilo najugodnejša, tako iz zgornjih kot iz spodnjih gozdov. Pri lokaciji smo se izogibali usadam in močno zamučvirjenim krajem. Težavno je bilo dognati vse mogoče variante. S kombiniranjem smo določili najboljšo varianto in jo precizirali.

S projektiranjem novih tras smo predvsem pripravili obsežna dela v TOZD Radovljica. Prihodnje leto naj bi zbrali vse moči za bistveno izboljšanje spravila v tem TOZD-u. V planu je 13 km novih kilometrov. Med drugim naj bi podaljšali cesto od Oblakove planine proti Gladki dolini in s tem po kratki poti prevažali les iz zasebnih gozdov Jelovice na mehanizirano skladišče v Bohinju.

Cesta Jereka - Podjelje, ki je delno naša investicija, je bila zaradi svoje pestre problematike zares pravi trd oreh za naše graditelje. Pri izbiri variant za zgornji del trase nismo imeli najbolj srečne roke. Nepričakovana talna voda v eni izmed serpentin je povzročila zastoj. "Če bi to vedeli", pravijo gradbeniki, "bi s cesto raje šli v previsno skalo kot v blato". Če pozorno opazujemo panoramo kraja, ugotavljamo, da ni prikrajsan za lepoto. Nasprotno. Cesta je tu in tam vidna kot bel trak, kakor da poudarja hribovski značaj pokrajine. Moti nas le razsuto kamenje po pobočju, vendar vemo, da je to le začasno. Če z dosipavanjem zemlje pomagamo naravi, bo čez leto, dve spet zeleno. Šibka točka ceste je konstanten 12 % vzpon. Vendar je opravičen, ker z razvijanjem ceste nismo praktično smeli zapustiti ozkega pobočja med nestabilnimi strminami, istočasno pa smo hoteli pregledno cesto z največ dvema serpentinama.

Ker smo že ob koncu leta, želimo gradbenikom in njihovim sodelavcem srečno 1977.

Ing. Boro Milenkovič

benificiranje delovne dobe

Odkar je bila lani urejena benificirana delovna doba za gozdne delavce - motoriste, delavci z ostalih delovnih mest vedno pogosteje zastavljajo vprašanja, kdaj bo urejeno tudi zanje. Gre predvsem za voznike tovornjakov, traktoriste, žičničarje itd. Priznanje delovne dobe s povečanjem ni samo rezultat lepo sestavljene prošnje. Potrebna je dokumentacija z opisi dela, snemanji in analizami, da je zahtevo možno predložiti ustreznim forumom. Komisija za VD pri Poslovnem združenju GG Slovenije trenutno zbira podatke o traktoristih. V zimskih mesecih bodo podatke analizirali. Prošnje delovnih organizacij bo končno presodila in obravnavala Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije.

Za voznike tovornjakov in avtobusov, ki jih sklep o priznanju delovne dobe s povečanjem lani ni zajel, je začela akcijo komisija za delovne in življenjske pogoje pri Zvezi združenj šoferjev in avtomehanikov SR Slovenije. Zaradi stanovske skupnosti je prav, da je akcija enotna tudi za voznike tovornjakov v gozdarstvu.

V imenu vseh gozdnogospodarskih organizacij je Poslovno združenje poslalo opozorilo o-

menjeni komisiji, naj v akcijo vključi tudi naše voznike. V kolikor bo za postopek potrebno zbrati še kakšne podatke, smo jim seveda pripravljene pomagati.

Objavljamo vsebino poziva, ki ga je Poslovno združenje gozdnogospodarskih organizacij naslovilo komisiji pri Zvezi združenj šoferjev in avtomehanikov SRS, Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SRS, Zvezi sindikatov Slovenije in Inštitutu za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije.

Kaj več o teh prizadevanjih nismo obveščeni.

"V preteklem letu je Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji izdala sklep o določitvi delovnih mest v eksploataciji gozdov in delovnih mest voznikov (Ur.l. SRS, št. 19/75, 22/75), na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem. Gozdnogospodarske organizacije oziroma delavci v teh organizacijah so ta sklep sprejeli z olajšanjem glede delovnega mesta v eksploataciji gozdov, z razočaranjem pa so sprejeli sklep o delovnem mestu šoferjev, ki je to benifikacijo priznal le nekaterim kategorijam voznikov tovornjakov

Nekdanje zasilno bivališče gozdnega delavca - kožarica, ki bi jo danes težko preuredili za vikend - foto Veber I.

in avtobusov. Pričakovali so, da bodo te bonifikacije deležni tudi vozniki tovornjakov, ki prevažajo les iz gozdov po gozdnih in javnih cestah in so zaposleni pri delovnih organizacijah v gozdarstvu, ali pa za te organizacije prevažajo les iz gozdov

Glede na to, da si vaša komisija pri pristojnih republiških in zveznih organih prizadeva dokazati upravičenost beneficiranega staža tudi za druge poklicne voznike tovornjakov in avtobusov ne glede na to, kje so zaposleni, se pridružujemo v imenu gozdnogospodarskih organizacij tej zahtevi. Pooblaščamo vas, da zastopate zahtevo po beneficiranem stažu tudi za voznike tovornjakov, zaposlenih v gozdarstvu.

Upravičenost te zahteve sloni na enakih in podobnih ugotovitvah kot za ostale voznike tovornjakov in avtobusov v javnem prometu. K tem ugotovitvam in razlogom bi dodali še nekatere posebnosti, ki so značilne za prevoze lesa in voznike tovornjakov še posebej obremenjujejo. Te so:

- Prevozi lesa po gozdnih in javnih cestah zahtevajo od voznikov še posebno pazljivost, spretnost in koncentracijo, ker so vožnje po slabih, pretežno makadamskih, ozkih in ovinkastih gozdnih cestah zelo naporene in utrujajoče, zlasti še v zadnjih letih, ko se je iz gospodarskih in zlasti turistično-rekreacijskih razlogov močno povečal avtomobilski promet tudi

na gozdnih cestah z vsemi negativnimi posledicami.

- Tudi v gozdarstvu se v zadnjih letih uveljavljajo in uvajajo iz ekonomskih razlogov težji tovornjaki oziroma tovornjaki z večjo nosilnostjo (10 - 16 ton), pa tudi tovornjaki s prikolicami (enoosnimi ali dvoosnimi), ki s težkimi tovari marsikje s težavo premagujejo strme vzpone in nevarna mesta gorskih gozdnih cest. Ni potrebno posebej navajati, da so vozniki v takih primerih še posebej psihično in fizično obremenjeni.

- Vozniki tovornjakov, ki prevažajo les, so nenehno zaposleni poln delovni čas, tudi tedaj, ko nakladajo ali razkladajo svoj tovor. Na tovornjakih so namreč montirane nakladalne naprave, s katerimi vozniki sami nakladajo les na skladiščih ob gozdnih cestah in ga prav tako tudi sami razkladajo. To je dodatno delo ob hrupu motorja in izpušnih plinih namesto počitka, ki so ga deležni drugi vozniki, ko jim delavci nakladajo in razkladajo tovornjak. Med drugim spada nakladanje in razkladanje lesa med dela s povečano nevarnostjo.

Iz teh in splošnih drugih razlogov menimo, da je zahteva po beneficirani delovni dobi upravičena tudi za voznike tovornjakov v gozdarstvu. Zato prosimo, da v vaši akciji za uveljavljanje splošne zahteve po beneficiranem delovnem stažu za druge kategorije voznikov, upoštevate tudi našo zahtevo."

z 8. seje

KONFERENCE OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA GG BLED

Dogovori:

1. Osnovne organizacije sindikata prevzemajo nalogo, da oživijo dejavnost in sodelovanje pri sprovajanju samoupravne organiziranosti, kot to predvideva zakon o združenem delu.

Odbor v sestavi Jere Stane, Čufar Franc, Konc Janez, Legat Jože in Remec Franc, ki je bil imenovan dne 28. 5. 1976, naj se čim prej sestane in nacaljuje z delom. Pripraviti mora plan potrebnih analiz in imenovati nosilce nalog ter roke za izdelavo potrebnih analiz. Analize z zaključki je potrebno poslati v razpravo samoupravnim organom.

2. Konferenca sindikalnih organizacij je sprejela akcijski program za izvajanje sporazuma o življenjskih pogojih delavcev v gozdarstvu Jugoslavije. Za pravočasno dostavo programov za vsako TOZD, naj predsednik OO sindikata, vodje TOZD in strokovni kadri sodelujejo, pomagata pa naj tudi predsednik konference Jere Stane in Hafnar Zdravko, ki vodi službo za varstvo pri delu.

3. Razpoložljiva sredstva za pomoč prizadetim ob potresu v Posočju v višini 36.300,- din naj se razdelijo aktivnim delavcem in 9 upokojevcem. Delavcem je TOZD gozdarstvo Jesenice podaril tudi 5 delavskih barak, ki jih bodo uporabili na potresnem območju kot začasno zavetišče.

4. V razpravi o osnutku sindikalne liste 1977 so na konferenci najdalj razpravljali o novih pogojih za priznavanje terenskega dodatka in o možnosti za uskladitev samoupravnega sporazuma z novo sindikalno listo. Posebno pozornost bo potrebno posvetiti izvajanju druge točke, to je nagrajevanju po dejansko doseženih rezultatih, po količini, kakovosti in gospodarnosti dela.

Jelka na Martinčku odd. 14. Stara je okoli 190 let, prsni premer 90 cm, visoka 40 m. Letos sta jo posekala Pejič Miroslav in Pejič Cvelko - foto Veber I.

POMOČ POSOČJU

Prav vsi smo seznanjeni, da je največja solidarnostna akcija za pomoč prizadetim v Posočju že preseгла vrhunec. Družine, ki so čez noč zgubile svoje tople domove, že dobivajo prve ključe novih hiš. Najbrž so ljudje skoraj obupali, ko so videli, da so nemočni ob tako veliki naravni nesreči, ki jih je prizadela. Kmalu so lahko spoznali, da je z njimi vsa slovenska in jugoslovanska javnost.

Tudi naša delovna organizacija ni stala ob strani. Takoj po tej naravni katastrofi so samoupravni organi, osnovne organizacije sindikata in vsi člani s svojim delom zbrali naslednja sredstva:

Iz sklada združenih sredstev je OZD ob prvem potresu nakazala za Posočje	20.000,00 din
Iz sklada skupne porabe je TOZD gozdarstvo Jesenice svojim petim sodelavcem dodelila ob prvem potresu po 2.000,00 din, to je skupaj	10.000,00 din
Enodnevni zaslužek zaposlenih, ki smo ga nakazali na tek. račun za pomoč Posočju:	
TOZD Gozdarstvo Bohinj	27.032,30
TOZD Gozdarstvo Pokljuka	33.770,90
TOZD Gozdarstvo Jesenice	22.669,90
TOZD Gozdarstvo Radovljica	9.356,55
TOZD Avtoprevoz. z delavn.	21.359,35
Gozdno gradbeništvo	13.531,85
Skupne službe	20.136,75
Skupaj	147.857,60 din
Odobrena sredstva iz združenih sredstev sklada skupne porabe GG Bled	50.000,00 din
Iz sklada skupne porabe TOZD gozd. Jesenice	10.000,00 din
Iz sklada skupne porabe TOZD avtoprevoz. z delavnicami	10.000,00 din
Osnovne organizacije sindikata GG Bled	56.000,00 din
Skupaj	304.796,60 din

Na prošnjo Skupščine občine Tolmin smo na to področje odpremlili 127,03 m³ lesa za obnovo v vrednosti 90.639,00 din. Račune za ta les pa smo poravnali iz zgoraj navedenih odobrenih sredstev. Temeljne organizacije gozdarstva so sklenile, da je treba njihovim neposrednim proizvajalcem in upokojujencem, ki imajo svoja stalna bivališča v Posočju, dodeliti nekaj neposredne pomoči. Konferenca osnovnih organizacij sindikata je zato na svoji seji dne 8.11.1976 sprejela sklep, da se odobrena in še ne razporejena sredstva osnovnih organizacij sindikata v višini 36.300,00 razdelijo enotno aktivnim in upokojujencem članom GG Bled, kot sledi:

Aktivni - TOZD Gozdarstvo Jesenice

1. Rosič Franc,	Logje 37	Breginj	2.000,00	1.500,00
2. Rosič Gaber,	Logje 27	Breginj	2.000,00	1.500,00
3. Lazar Silva,	Logje 34	Breginj	2.000,00	1.500,00
4. Terlikar Karel,	Logje 78	Breginj	2.000,00	1.500,00
5. Rožič Miha,	Rateče		2.000,00	

Ekскурzija DIT

Po več letih se je članom naše-ga društva inženirjev in tehnikov obetal - let iz kukavičjega gnezda. Tako nekako je bilo razvidno iz vabila, ki je v oktobrski mladi luni zbralo za dobrega pol avtobusa udeležencev, med katerimi so bili še povabljenca izmed ostalih članov kolektiva. Kljub trditvam, da so prisotni "ta boljši", se nismo mogli znebiti občutka, da bi bila udeležba številnejša, če bi leteli s kakšnim sodobnejšim prometnim sredstvom in ne z avtobusom.

Porajajoče se jutro je bilo na gorenjski strani še megleno, na štajerski pa zlato jesensko. Brez furmanskih postankov smo prispeli v Maribor in opravili tri častne kroge po mestu. Vmes so motili le medklci: ali kdo bolje ve, kje je GG Maribor? Prispeli smo še vedno predčasno, použili najprej štajersko dobrodošlico v tekočem stanju, nato pa še prijazen pozdrav gostiteljev, mariborskih kolegov, predstavnikov DIT.

Glavna tema ekskurzije je bila oblikovanje gozdov ob prodiranju drugih porabnikov gozdnega prostora. Predvsem so tu mišljene turistične dejavnosti. Ob vsakem objektu se je problematika raztegnila na gojitvene, tehnološke, politične probleme, vplive kmetijstva, urbanizacije in lova na gozdno gospodarjenje. Štajerski kolegi so nam odkrito predstavili obe plati medalje. Običajno smo navajeni v podobnih primerih le povečevati uspehe in misliti, da nam vsi vse verjamejo.

Prvi dan smo bili na Pohorju. Pohorski gozdovi imajo slično zgodovino kot jelovski in pokljuški. Pred več kot 100 leti so bili močno izsekani zaradi potreb glažutarskih obratov po pepelu. Iz mešanih gozdov so nastale monokulture iglavcev, predvsem smreka, obremenjene z vso gojitveno problematiko, od težav pri pomlajevanju do labilnosti sestojev po snegu in vetru. Jelka slično propada kot

upokojenci:

6. Uršič Franc,	D. Ravne 15 Kobarid	2.100,00
7. Rosič Jože,	Logje 35 Breginj	2.100,00
8. Mazora Andrej,	Breginj 2 (TOZD G. Poklj.)	2.100,00

aktivni - TOZD Gozderstvo Bohinj

9. Razpet Pavel,	Bukovo 26	2.000,00
10. Kusterle Adolf,	Bača 10	2.000,00
11. Mlakar Stanko,	Bača 28	2.000,00

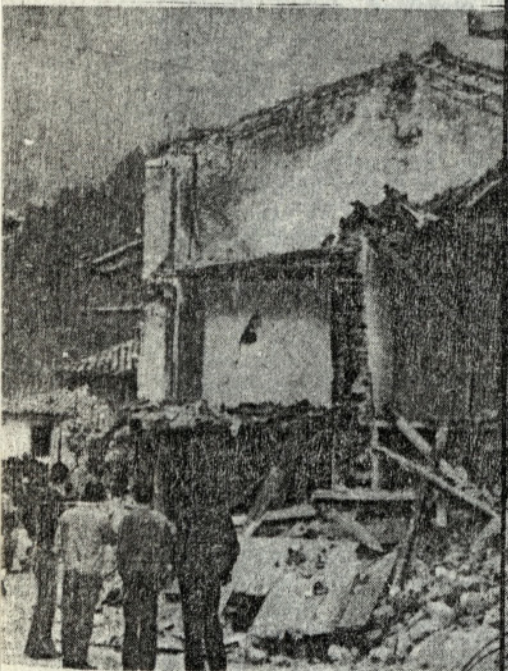
upokojenci:

12. Brelih Viktor,	Bukovo 26	2.000,00
13. Lesjak Franc,	Bukovo 30	2.000,00
14. Pajntar Miha,	Bukovo 8	2.000,00
15. Valentinčič Miha,	Huda Južina	2.000,00
16. Dakskobler Franc,	Podbrdo 6	2.000,00
17. Beguš Viktor,	Podbrdo 12	2.000,00
18. Bizjak Franc,	Rut 65242 Grahovo ob Bači	2.000,00
19. Terkar Miha,	Grant 20 65242 Grahovo	2.000,00
20. Zgaga Leopold,	Bača	2.000,00

Dodeljena pomoč ob prvem potresu	10.000,00
Dodeljena pomoč ob drugem potresu	36.300,00

Pred praznikom republike smo 25.11.1976 to pomoč nakazali vsem zgoraj navedenim. Že 3.12.1976 pa smo prejeli prvo zahvalno pismo. Iz pisma lahko ugotovimo, da smo storili prav, ker smo se spomnili na naše sodelavce in upokojenca, ko so bili pomoči najbolj potrebni. Upam, da je pismo našega osemdesetletnega upokojenca iz Bače lep dokaz, da so nam ljudje hvaležni. Prepričana sem, da se bomo vselej spomnili reka, ki pravi, da človek v sili spozna tovariša.

Milena Čelik

Zgaga Leopold
Bača pri Podbrdu 18
65243 Podbrdo

GOZDNEMU GOSPODARSTVU
BLED

Sporočam vam, da sem prejel denarno pomoč (200.000 Sdin), ki ste jo poslali delavcem in upokojencem iz potresnega območja. Za to se vam najlepše zahvaljujem. Vašo denarno pomoč sem prejel ravno ob času, ko sem praznoval svoj 80. rojstni dan, zato sem bil še posebno ganjen, da kolektiv GG Bled še po tolikih letih ne pozabi svojih upokojenih delavcev. Zato še enkrat iskrena hvala za denarno pomoč. V novem letu 1977 vam želim čim več delovnih uspehov.

S tovariškim pozdravom.

Leopold Zgaga
Bača 1.12.1976

pri nas. Pritožbe smo slišali čez lovsko gospodarjenje, ki je zaradi visokih staležev jelenjadi povzročilo obsežno škodo v mladih sestojih.

Na Arehu smo si ogledali novo rekreacijsko središče tik pred dograditvijo. Služilo naj bi smučarjem. Domačini so bili mnenja, da so turistične investicije predimenzionirane, investicijske odločitve ne upoštevajo strokovnega gozdarskega mnenja in so zato večkratno "obdarjene" z napakami. Premalo stabilizirane smučarske proge je poškodovala voda. Ostri robovi gozdov enodobne strukture ob skrčenih površinah so labilni in gozdarji predlagajo utrditev z listavci, predvsem z jerebiko. Vprašljiva se nam je zdela super gradnja moderne oblike gostinskega objekta. Zelo optimistične gradnje v preteklosti so prinesle zelo pesimistične izgube v sedanjosti in smučarski turistični objekti so po celi Sloveniji pred poslednjo sodbo, če še letos ne bo snega. Zato je gradnja takega objekta v sedanjem času na področju visoko donosnih gozdov zelo problematična.

Od Areha smo krenili proti Trem žebljem, spomeniku legendarnega pohorskega bataljona. Ogledali smo si prizorišče zadnje bitke in poslušali poročilo o tem boju. Pot nas je vodila dalje skozi pohorski pragozd. Ustavili smo se na prostoru, ki so ga gozdarji pripravili za rekreacijo obiskovalcev. Zelo opazen je vzgojni poudarek in sami smo se prepričali, da počivališča niso nasmetena. Domačini so poudarili, da je bilo stanje pred leti bistveno slabše.

Zvečer smo bili gostje nižje kmetijske šole v Svečini. Obravnavali smo skupne kmetijske probleme, ki jih lahko pomaga reševati tudi šola, da bo poklic kmetovalca zopet dobil družbeno priznano mesto in nagrado.

Drugi dan smo si ogledali Haloze. Z ozkimi grapami obdani hribočki kljub izredno plodnim rastiščem predstavljajo gospodarsko nerazvito področje. Nezadostna gradnja prometnic in pomanjkanje pitne vode je opu-

kako južni Tirolci rešujejo probleme v kmetijstvu

Na republiškem centru SRS za pospeševanje kmetijstva so že pred leti pripravljali ogled kmetijskih šolskih in raziskovalnih centrov v severni Italiji. Ker takrat razmere niso bile najbolj ugodne, so ekskurzijo preložili na letošnjo jesen.

Na ogled so vabili vse kmetijske pospeševalke regionalnih zavodov SRS in obratov za kooperacijo.

Četrtega oktobra smo šli na pot in še isti večer prispeli v mesto Castellfranco.

Bili smo gostje raziskovalnega centra v Castellfrancu. Obiskali smo njihov center za izobraževanje kmečkih fantov in deklet. Seznanili so nas z metodiko dela, s problemi izobraževanja kmečke mladine in z značilnostmi same pokrajine. Na raziskovalnem centru za delo s kmečkimi ženami so nam povedali, da že 9 let intenzivno delajo na tem področju. Na začetku so imeli dosti težav. Težko je bilo razbiti majhen obseg in zaprtost vasi. Pričeli so s predavanji po vaseh v obliki nekajurnih predavanj o pravilni prehrani, o vzgoji otrok, o uporabi hladilne skrinje, o socialni varnosti kmetov in podobno. Obravnavali so socialne probleme posameznih družin in vasi. Z izobraževanjem kmečkih žena nadaljujejo v obliki skupinskega dela. Enkrat na štirinajst dni se sestanejo na določeni kmetiji, kjer se pomenijo o vseh problemih vasi. Na eno od takih srečanj smo bile vabljeni tudi me.

Na obratu za živinorejo so nam obrazložili razvojni program kmetijstva. Najbolj so poudarjali intenzivnost proizvodnje. Živinoreja se je razvijala v smeri zamenjave pasem govedí. Opustili so pinzgau in sivorjavo ter obdržali črno-belo govedo. To pa so dosegli z dobro organizirano selekcijsko službo. V predelih, kjer je bila posest močno razdrobljena, so ustanovili skupnosti za živinorejo,

sadjarstvo in vrtnarstvo. Kjer pa je bilo primernejše za razvoj živinoreje, so dali prednost tej panogi. Njivske površine so zasejali s koruzo za siliranje in spremenili v travnike. Drugje so razvijali sadjarstvo in vrtnarstvo. Sedanje oblike skupnosti kmetov so razvili iz strojnih zadrug, ki so morale vzdrževati kmetijske stroje.

Naslednje jutro nas je pričakalo lepo vreme. Poslovili smo se od Castellfranca in se odpeljali proti Bolzanu.

V Bolzanu nas je sprejela sodelavka centra za pospeševanje kmetijstva tov. Rita Rizzoli. Odpeljala nas je iz mesta na deželo v smeri Merana. Ustavili smo se v prijazni vasi Tesimo, od koder smo imeli čudovit razgled v dolino - na mesto Merano in njegovo okolico.

V Tesimu je šolski center za kmečko mladino in center za izobraževanje kmetov in kmečkih žena. Center je nov in sodobno opremljen. Zanimanje za tovrstno izobraževanje je veliko. V bistvu pa ta šola pripravlja dekleta in fante na življenje in zakon. Uradno ni verificirana. Tovrstnih šol je v provinci Bolzano še pet.

stelo kmetije. Haloze so elitni vinogradni okoliš, eno najplodnejših gozdnih področij, imajo odlične možnosti za živinorejo, ki pa ostajajo neizkoriščene. Poleg haštetega je področje perspektivno za kmečki turizem, vendar brez ceste nihče ne bo našel poti. Kmetije so nerazvite, opustele in opuščene. Mladina se je preselila v mesto. Neobrana jabolka v oktobru so žalostno pričala o brezizhodnem stanju kmeta v Halozah. Ob tem pogledu smo se z neprijetnimi občutki spomnili nekaterih prebogatih investicij, ki so bile že pred rojstvom obsojene na životarjenje in izgubo. Propadanje krajine skušajo zaustaviti celo z vikendaši, ki so zaželjeni. Gozdarji po svoji moči prispevajo k razvoju Haloz, le da so njihova sredstva kot kaplje v morje. Gozdove bogatijo s hitrorastočimi iglavci, gradijo ceste, vključujejo se v kmetijsko politiko.

Ekskurzijo, ki so jo vodili mariborski kolegi - predstavniki DIT ob pomoči GG Maribor in Agrokombinata Maribor, smo v prijateljskem razpoloženju zaključevali ob žlahtni kapljici "haložana". Deležni štajerske prisrčnosti smo otrsli nekaj gorenske stisnenosti in mogoče smo nekaj tega celo prinesli do doma. Želimo, da nam mariborski kolegi vrnejo obisk in da bi se pri nas počutili prav tako domače, kot smo se mi pri njih.

Veber Ivan

Kje so meje med gozdarji in gradbeniki? - foto GG Bled

Južna Tirolska je izrazito sadjarsko vinogradniška pokrajina. Na njenem področju je 27.200 kmetij - od teh 13.000 zaščitnih - zaprtih, ki se ne morejo deliti. Možnost dedovanja ima samo eden, ostali dobe celež, ki pa ne sme bremeniti kmetije. Za izplačilo deleža je dedič upravičen do najetja kredita. Kredit dobi po zelo ugodnih pogojih - 4 % obrestna mera in 25-letna doba odplačevanja.

Na Tirolskem imajo močno razvit kmečki turizem, ki ima že dolgoletno tradicijo in je gospodarsko zelo pomembna panoga. Začetki turizma segajo v leto 1961/62. Turizem na vasi so razvijali le tako daleč, da kmetijstvo ni oškodovano. Izdelali so normative in izoblikovali jasna načela pri opredelitvi kmečkega turizma. Od skupno 27.200 kmetij ima 8.200 kmetij večji dohodek od turizma, 12.500 pa ima presežek dohodka v kmetijstvu, 6.500 pa je čistih kmetij.

Pospeševalna služba je stalno povezana s kmeti. Ko se kmet odloča za preureditev, pokliče pospeševalca na dom, kjer skupaj z arhitektom izdelata okvirno skico. Le-to potem uporabijo gradbeniki kot orientacijo za izdelavo adaptacijskega načrta. Obenem pa izvedejo anketo, ki zajame vse podatke o kmetiji: lastništvu, premoženjskem stanju in dohodku. Na podlagi te izdelajo izračun. Pri tem morajo paziti, da ne delajo razlik med kmeti, da nekoga ne prikrajšajo za dodatni zaslužek, če ga odvrnejo od usmeritve.

Do leta 1973 so kmetje s svojimi sredstvi preurejali domove. Po letu 1973 pa si kmet lahko najame kredit, oziroma dobi dotacijo. Z zakonom pa so določene obveznosti, ki jih mora kmet izpolnjevati, ko prejme dotacijo. Podpisati mora pogodbo, da v 5 letih ne bo povečal kapacitete ležišč preko 8 in da te prostore rabi izključno za goste. Teh 8 ležišč pa lahko pomeni tudi 8 apartmajev. Pospeševalna služba in banka imata pravico nadzirati uporabo prostorov.

Pospeševalna služba skrbi za izobraževanje kmečkih žena. V

zimskem obdobju prireajo razne tečaje in predavanja o uporabi gospodinjstvih strojev, o pripravi pogrinjkov, o sprejemu gosta na kmetijo. Prva predavanja so bila splošnega pomena - glavni poudarek so dali osebnosti doma in okolja, kar je tudi opaziti na vsakem koraku, pri teh stvareh pa smo Slovenci kljub temu, da se štejemo za kulturni narod, premalo storili.

Kategorij sob nimajo. Te se običajno izoblikujejo s ceno. Pogoj je tekoča voda v sobi, v nadstropju kopalnica za goste in zadnje čase tudi svetujejo ločen dnevni prostor za goste. S tem onemogočijo vmešavanje gosta v osebne zadeve družine.

V popoldanskem času smo si ogledali eno od kmetij, ki se pravitako usmerja v kmečki turizem. Kmet je zgradil novo hišo (stara je dotrajana), kjer je ločil prostor za družino in goste. Za goste je opremil 4 apartmaje. Zamisel je funkcionalno izpeljana. Praksa je pokazala, da si gospodinja doma želita ločen prostor. Gost je željan miru in svobodnega gibanja po prostoru, zato je raje sam. Gospodinja pa je tako ali tako preobremenjena z delom v gospodinjstvu in na polju, zato ne vidi rada, da jo vedno nekdo moti in odvrča od dela.

Na kmetiji so nam povedali, da imajo vso kmetijsko proizvodnjo pogodbeno vezano na evropski trg. Italija je članica EGS. Odkupi vse pridelke (jabolka, grozdje, kostanj) in jih klasificira v tržni in industrijski proizvod. O ceni za oddana jabolka zve kmet šele čez leto dni, ko mu jabolka izplačajo. Akontacija pa prejme nekaj mesecev po odkupu. Kmetje z razumevanjem sprejmejo te odločitve o plačilu.

Tretji dan obiska smo posvetili manj razvitim krajem doline Vinschgau, kjer smo si ogledali skupno skladišče in skupinski hlev. Dolina Vinschgau je bila v preteklosti dolina žitaric, danes je glavna proizvodnja intenzivirano sadjarstvo.

Leta 1964 so postavili skupno

skladišče za sadje in povrtnino. Kmetje so se organizirali v konzorcij, ki skrbi za organizirano proizvodnjo in tržišče. Tako so kmetu zagotovili odkup in dohodek, ga zainteresirali, da svojo proizvodnjo intenzivira ter ublaži odhod mladih v tujino.

Ker so površine razparcelirane in kmetije majhne, so razmišljali, kako intenzivirati živinorejo na sicer izrazito sadjarskem območju. Odločili so se za skupinski hlev. Pri odločanju o velikosti hleva so upoštevali tedanji stalež živine teh kmetov. Hlev je bil zgrajen leta 1970. V njem imajo 60 krav sivorjave pasme in 80 pitancev, ki jih oskrbuje dva redno zaposlena delavca. Lastniki živine delajo v hlevu samo, če kateri od delavcev zbolí. Upravljanje hleva je določeno s statutom, ki opredeljuje dolžnosti in pravice lastnikov. Statut temelji na zupanju kmetov.

Osnova vsega delovanja skupinskega hleva je krma, ki so jo lastniki dolžni oddati hlevu. Tako ni mogoče imeti živine doma. Kmetje sami prevzemajo krmo. Po enotnem kriteriju morajo pridelati čim bolj kvalitetno krmo. Člani imajo pravico do proizvodov hleva (mleko, meso, gnoj), ki jih dobe po nižji ceni.

Mlade teličke iz skupinskega hleva oddajo kmetom v vzrejo, v zameno pa kupijo pitance. Kasneje, ko telice odrastejo, kupijo od kmetov že breje teliče. Živino krmijo s senom in travno silažo. Kravam, ki imajo več kot 10 litrov mleka, dodajo še 10 kg pivskega sladu in 1 kg koruze. Pri kravi znaša mlečnost 4.000 kg, povprečni prirastek pitancev na dan pa je 1.000 gr. S prirastkom in mlečnostjo dosega dvojno in večkratno ceno sena, medtem ko so ob ustanovitvi njegovo ceno komaj dohajali.

Polni vtisov smo se naslednji dan v izredno lepem vremenu vračali čez Dolomite v domovino.

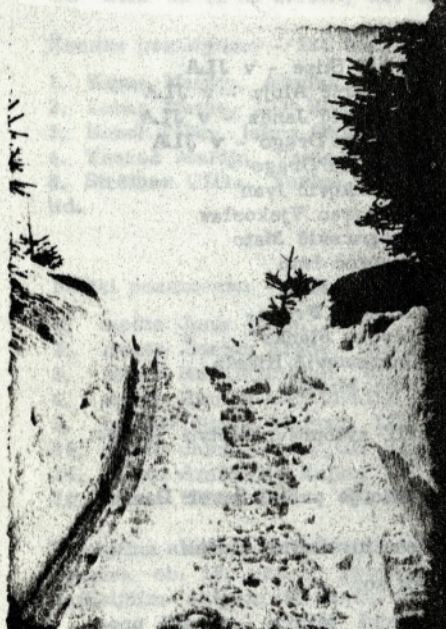
Z obiska v Tirolah lahko napišemo nekaj zaključkov:

- za razvoj kmečkega turizma kot dopolnilne dejavnosti na kmetiji imamo odlične pogoje; seveda ne povsod. Včasih jih tudi ne vidimo, oziroma se bojimo, da bo kmet daní kredit porabil za opremo lastnega stanovanja, ali se celo prelevil v gostilničarja. Ta bojazen bo odpadla, ko bomo imeli izdelane kriterije kmečkega turizma in ko bomo organizirano in etnotno vključevali kmečki turizem v gospodarstvo.

Tudi skupinsko delo ima določene prednosti tam, kjer ljudje zaradi nizke akumulativnosti kmetije odhajajo v tovarne, kjer je pomanjkanje delovne sile in kjer naravni pogoji zahtevajo specifično zvrst kmetijske dejavnosti.

Centralnemu svetu obrata za kooperacijo se zahvaljujem, da mi je omogočil udeležbo na strokovni ekskurziji.

Majda Lončnar, agronom

Zimska vlaka - foto Veber I.

Nekaj informacij o terenskem delu

V letošnji sezoni smo opravili terenska dela v Zgornjesavski dolini od Rateč do vključno Belce. Predmet gospodarskega načrta so zasebni gozdovi na raztreseni družbeni parceli. Zaradi racionalizacije dela, zaradi manjših stroškov pa smo opravili terensko delo tudi za družbene gozdove v kompleksih, tako da je področje Rateče - Belca terensko pregledano.

Nova metoda za ugotavljanje lesne zaloge po stalnih vzorčnih ploskvah zahteva svoj način. Snemalne ploskve so postavljene v obliki pravokotne mreže (100 x 200), ki leži v smeri glavnih strani neba, daljša stranica v smeri V - Z. Za postavljanje teh mrež so potrebne izhodiščne točke, na katere se navežejo vse ostale vzorčne ploskve. V kolikor bi letos izpustili družbene komplekse, ki se živo prepletajo z zasebnimi gozdovi, bi naslednje leto morali ponovno postaviti izhodiščno mrežo. Isto velja za ostali del kompleksov, če bi jih ločeno obravnavali. Na ta način smo

1. se izognili ponovnemu postavljanju izhodiščnih točk,
2. letos nismo izgubljali časa - prazne poti zaradi družbenega kompleksa. Izkoristek delovne sile je bil precej večji, kakor če bi snemali same zasebne gozdove.

Na terenu smo se srečali s sledečimi objektivnimi težavami:

1. Sam pogled pove, da je zgornjesavski predel strm, mestoma prepaden. Zaradi tega je bil uspeh pri snemanju stalnih vzorčnih ploskev manjši v primerjavi s Pokljuko.
2. Središče terenskih del je oddaljeno od Bleda 40 km, tako nam je pot pobrala precej časa.
3. Obdelani teren je reven s cestami.

Vse tri objektivne postavke močno znižujejo efektivni čas delavca. Poleg tega so bile letos izredno slabe vremenske razmere.

Med subjektivne težave štejem pomanjkanje prevozov.

Naj omenim, da so obravnavane enote pred desetletjem obdelovale tri ekipe z 20 delavci v ekipi po šest mesecev. Delavci so bili sezonci iz Prekmurja. Danes problem delovne sile rešujemo z domačini - dijaki in študenti. Dijaki pridejo k nam na obvezno počitniško prakso, ker jim delo v gozdu ustreza. Večkrat nadaljujejo s prakso tudi naslednje leto pri nas ali podaljšajo delo za več mesecev. Fantje se privadijo in izurijo za snemanje stalnih vzorčnih ploskev in delo z njimi je prav koristno. Največ teh fantov je iz okolice Bleda in Lesc. Letos pa smo prav zaradi neurejenega prevoza morali odkloniti delo našim "starim" sodelavcem in po dolini iskati nove delavce.

Da se delavec nauči ustrezno snemati, potrebuje teden do deset dni, da pa se izuri v vodjo, pa potrebuje mesec ali celo več. Tudi ni vseeno, ali delaš s pametnim dijakom ali s "kunštnim" članom kranjskogorske sončne uprave.

Uspehi izurjenega in na nove metode vpeljanega delavca so v razmerju 1 : 2. Zato menim, da je v dobro podjetja, da uredi prevoze posebno med počitnicami, ko imamo na razpolago dobro delovno silo študentov in dijakov, da torej ne bomo odklanjali izurjenih delavcev zaradi pomanjkanja prevozov.

V letošnji sezoni sta naša tehnika Podgoršek in Mulej delala na terenu po devet ur, večkrat celo več.

V letu 1977 obdelan teren:

5.183 ha	gospodarskega gozda
2.715 ha	varovalnega gozda

Skupaj 7.898 ha gozda

Prihodnje leto nas čaka za 18 % večja površina. Res je, da je teren bliže, cestne razmere in teren pa sta ravno tako slaba.

Zaradi tega bodo morali biti prevozi urejeni. Poleg tega bomo prišli na nov teren bogatejši za izkušnje iz letošnje sezone.

Petkoš Janez, dipl.ing.

kadrovske spremembe od 1.9. do 20.12.

TOZD gozdarstvo Bohinj

TOZD Gozdarstvo Pokljuka

1. Stare Andrej, upokojen
2. Kunčič Valentin - vrnil iz JLA

TOZD gozdarstvo Jesenice

Na delo so prišli:

1. Sodja Marija
2. Jerovšek Kostja
3. Strmec Sonja
4. Omerzel Anton
5. Ajdarevič Miroslav
6. Plivac Enver

Odšli so zaradi poteka dela za določen čas:

1. Kobal Vinko
2. Lukan Darko

3. Mrak Drago
4. Remec Sašo
5. Mertelj Janez
6. Strmec Sonja
7. Sodja Marija
8. Omerzel Anton
9. Ajdarevič Miroslav
10. Plivac Enver

TOZD gozdarstvo Radovljica

Na delo so prišli:

1. Dežman Anton
2. Kržišnik Ivan
3. Tonejc Miroslava

Odšli so:

1. Smolej Jakob - na lastno željo
2. Zupanc Srečko - odšel v JLA
3. Valant Albin - invalidsko upokojen

TOZD gozdno gradbeništvo

Na delo je prišla Rojc Marija za določen čas

Odšli so:

1. Ančič Stipe - v JLA
2. Barbarič Alojz - v JLA
3. Barbarič Janez - v JLA
4. Kukrika Drago - v JLA
5. Marušič Drago
6. Marinkovič Ivan
7. Špoljarac Vjekoslav
8. Gregorovič Mato
9. Banožič Ivan
10. Matkov Ivan
11. Zaradič Franc
12. Lepoša Stanko
13. Damjanovič Nikola
14. Rojc Marija

TOZD avtoprevoznništvo in delavnice

Na delo je prišel Sever Danijel

Skupne strokovne službe

Odšli so:

1. Weibl Milica - zaradi upokojitve

Planirana in dosežena razmerja OD

S 1. julijem 1976, ko je začel veljati skupni samoupravni sporazum o razporejanju dohodka in delitvi osebnih dohodkov, smo začeli izplačevati mesečne akontacije po novih osnovah in merilih. Mesečna izplačila OD spremlja služba za AOP. Naslednja preglednica navaja izplačane osebne dohodke po mesecih, izražene v indeksnih vrednostih. Indeksna vrednost 100 predstavlja 2.163,00 din mesečnega osebnega dohodka.

Pokl. skup.	po planu	Indeksne vrednosti					Povpr. VII Indek. vred.	Povpr. XI OD
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.		
I.	129	124	146	114	122	120	125	2.704,00
II.	143	138	143	133	152	154	144	3.115,00
III.	199	160	178	161	178	182	172	3.720,00
IV.	223	178	206	185	204	207	193	4.175,00
V.	234	202	212	208	224	231	215	4.650,00
VI.	254	206	214	211	229	229	218	4.715,00
VII.	317	291	277	282	297	298	289	6.251,00
VIII.	424	324	338	333	360	361	343	7.419,00
Povpreč. GG	226	182	200	187	204	207	196	4.239,00

Planirane vrednosti v prvi koloni so izračunane iz planiranega števila delavcev za celo leto. Odstotek dosežene planirane indeksne vrednosti za obdobje VII. - XI. je le orientacijski. V teh OD je tudi dodatek na delovno dobo, ki znaša od 0 do 12 % in ni v vseh poklicnih skupinah enak. Pri terenskem delu je na OD znatno vplivalo slabo vreme. V septembru je bilo več prekinitev zaradi slabega vremena, kar je vplivalo na nižjo indeksno vrednost.

ŠPORT

KEGLJANJE

Za zaključek delavskih športnih iger v letu 1976 in za zadnje naslove občinskih prvakov je bilo organizirano kegljanje. Celih 10 dni so potekale borbe med 700 kegljači za čim boljše rezultate.

Ekipno ženske - 20 ekip

1. mesto Iskra Otoče	584 kegljev
2. mesto Veriga Lesce	557 kegljev
3. mesto LIP Bled	557 kegljev
4. mesto Špecerija Bled	543 kegljev
5. mesto Almira Radovljica itd.	536 kegljev

Ekipno moški - 45 ekip

1. mesto Elan Begunje	1.088 kegljev
2. mesto Iskra Otoče	1.076 kegljev
3. mesto GG Bled	1.073 kegljev
4. mesto Veriga Lesce	1.073 kegljev
5. mesto LIP Bled itd.	1.072 kegljev

Ekipno skupaj (moški in ženske)

1. mesto Iskra Otoče	119 točk
2. mesto Veriga Lesce	99 točk
3. mesto Sukno Zapuže	66 točk
4. - 5. mesto LIP Bled	63 točk
4. - 5. mesto Vezenine Bled itd. do 20. mesta	63 točk

GG Bled se tu ni uvrstil, ker nismo nastopili z žensko ekipo.

Ženske posamezno - 134 tekmovalk

1. Kapus Marija, Almira Radovljica	200 kegljev
2. Lebar Metka, LIP Bled	198 kegljev
3. Kokol Tilka, Iskra Otoče	196 kegljev
4. Teskač Marija, Veriga Lesce	189 kegljev
5. Stržinar Cilka, Veriga Lesce itd.	189 kegljev

Moški posamezno - 552 tekmovalcev

1. mesto Jank Josip, JLA	251 kegljev
2. mesto Žerjav Franc, GG Bled	243 kegljev
3. mesto Ravnikar Rudi, TIO Lesce	243 kegljev
4. mesto Ban Milan, Invalidi Radovljica	237 kegljev
5. mesto Urbanc Marjan, LIP Bled	234 kegljev
29. mesto Jakun Janez, GG Bled	215 kegljev
34. mesto Ambrožič Rajko, GG Bled	214 kegljev
75. mesto Ulčar Janko, GG Bled	204 kegljev

Zaključna slovesnost letošnjih delavskih športnih iger bo 18. decembra ob 17. uri v Festivalni dvorani na Bledu, kjer bodo najboljšim ekipam iz vsake tekmovalne panoge podelili pokale.

Marjan Por

Janez, me tisto, hočem tisto,
umetno, kot jih imajo v
mestih!

- A si za integracijo?

RAZPORED DELOVNIH DNI V LETU 1977

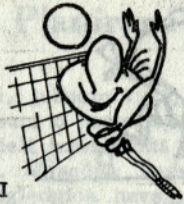
V letu 1977 je po koledarskih delovnih dnevih potrebno opraviti 2121 delovnih ur. Po našem razporedu delovnega časa, ko delamo 8 ur dnevno, moramo delati 265 dni. To število delovnih dni bomo dosegli s 5-dnevnim tedenskim delom in s tem, da bomo delali vsak mesec 1 soboto.

Delovna je vsaka prva sobota v mesecu oziroma druga, če je prva sobota slučajno praznik.

Poleg navedenih dni moramo prispevati 1 delovni dan za solidarnostni sklad in sicer najkasneje do 31.7.1977.

Praznik 1. in 2. januar praznujemo 1. in 3. januarja, to je sobota in ponedeljek, ker je 2. januar nedelja.

Praznik dela 1. in 2. maja praznujemo 2. in 3. maja, torej na ponedeljek in torek, ker je 1. maja nedelja.

SINDIKALNO PRVENSTVO V ODBOJKI

Prvo občinsko sindikalno prvenstvo v odbojki je bilo 16. oktobra 1976 v telovadnici TVD "Partizan" in osnovne šole v Radovljici.

Na tekmovanju je nastopilo deset moških in štiri ženske ekipe oziroma 112 članov iz 24 OOS.

Ženske ekipe so tekmovali po liga sistemu. Moške ekipe pa so bile z žrebom razdeljene v tri predtekmovalne skupine, kjer so tekmovali po cup sistemu. V finalu pa tudi po liga sistemu.

Končni vrstni red občinskega sindikalnega prvenstva v odbojki za leto 1976:

Moške ekipe

1. mesto OOS Plamen Kropa	20 točk
2. mesto KOOS GG Bled	16 točk
3. mesto OOS Iskra Otoče	14 točk
4. mesto OOS UKO Kropa	13 točk
5. mesto OOS Bolnica Begunje	12 točk
6. mesto KOOS Vezenine Bled	11 točk
7. mesto KOOS HTP Toplice Bled	10 točk
8. mesto KOOS Elan Begunje	9 točk
9. mesto OOS Žitó Gorenjka Lesce	8 točk
10. mesto OOS Sukno Zapuže	7 točk

Ženske ekipe

1. mesto OOS Bolnica Begunje	20 točk
2. mesto KOOS Vezenine Bled	16 točk
3. mesto KOOS GG Bled	14 točk
4. mesto OOS Iskra Otoče	13 točk

IZ PAVLIHE

- Ne, Micka, nisva v raju, to so le vikendi naših najpridnejših delavcev.

TI PA NE BOŠ DOLGO
PREDOBRO IZGLEDAŠ.

VIKTOR PLEMELJ LJUBLJANA

ONA:
Mažek, kaj naj ti kupim
za Novo leto?

ON:
Nič, saj nimam denarja!

- Francelj, pridnega sina imava. Nobeno jesen ni pozabil na tvoj god.

(Karikatura: Branko Babič)

Izdaja delavski svet GG Bled, ureja uredniški odbor: urednik Konc Janez, dipl. pravnik, tehnični urednik Lakota Franc ter člani: Veber Ivan, dipl. ing.; Podlogar Jože, Golob Emil, dipl. ing.; Lapuh Nikolaj, Zupan Metka, Reš Janez, ing.; Cvetek Franc.

Tiska Delavska univerza Tomo Brejc v Kranju v 450 izvodih.

KRIZANKA

	PRISILJA	PROSLAVIANJE	TUJ DVOGLASNIK	STOPINJE V SNEGU	MEŠTO V MAKEDONI	SREDOK RASTLINA	MOŠVO IME	IVO JAN	ŽENSKO IME	ŠPANIJA	VODOTOČ
	NAMESITITEV										
	VERA, VERSTVO									KUSIK ORKESTER	
	VOKAL		POSER LESA					PREDLOG ŽIVAL			
	NIKOLA TESLA				AVTOM. OZNAKA VALTEVA			VEHOD BUSKA REKA			
	PIJAČA STARIH SLOVAN.				PREDLOG 19. ČRNA		DALE VUGA LEVO		SANOGL. TRMA		
	ARABSU ŽREBEC				LIMSKA 50 METER		NEMSKA REKA GERM. PLEMÉ				Ž. IME
	FR. MESTO							KRAJ NA GOREN. KONEC POLOTOKA			
	10. ČRNA	ŠVED. Ž. IME	ŠVICARSKA REKA	UMET. DELAVCI	ABELOV BRAT ADNEC						
	ZNAK ZA NATRIJ	Ž. IME ZAIMER				VZGOJA MAZILO		ČENT KROB DELA Z DESNO			RADIUS ZVER
	ZAVOD						GOROVJE V AMERIKI		MAMA OROŽJE		
	ANTIKNAR						OZNAKA ZA KOPER	ŠVARI ČRNA ŽILA	TOLSTOJEV JUNAK TIČ		
	KRATICA ZA PRIMER	ŠTEVNIK SVERIGE			DEL DLEDA POSEBEN PRIMER			ŠLENOVOŽEC TOMAZ TERCEL			
	ZA POL-TON ZVIŠANJE		GR. BOGINJA JABOLKO			KROB POTUJE ORANJE				SELEN OŠLOV GLAS	
	ŠPORTNO DRUŠTVO		ŠENSKA GARDER. ANGL. MESTO			MALI RT Ž. IME			ITALIJAN. MESTO RIBTA JAR		
	DUŠIK	PRITRILNIK PRVAK		GUSAR ARTINI			PLAVILNI LISTI NAŠ OTOK			ORGAN. UEN. IND.	SANJA VOST
	GRADB. MATER.				ANDREJ ER JAVEC	ZMOTA OBLEHA ROL				ŽUŽELKA INDEKSI BOTEVNIK	
	KRVAT. KRAJ					RADIJ GRŠLA ŽRKA	100 m ² REKA V NEMCIJI		DUHOVI STAN VELIK OGENJ		
	NERABLJEN		GRAM	MERCEDOVEC SOVJ. LADJA		VAS NA BARTU IRIDIJ		ZDRAVILLO f. in 25. ŽRKA			BRITJE
	JEKERO V SZ				OKSID PREDNOS			ŽIŽEVA PIJARA CITAT		JUSO BANVA LAMLA TRAVINA	
	IZVIR		NAUL NE RAVEN		OBILNO VALEC ŠTEVNIK					KATRAN OBLIČNO VOZIL?	
	ERBIJ		KRANJ Ž. ČRNA		ERIK VOLK DOMAČIJA		ROPRET ANDREJ KLICA	JAPON. OROD. TELOV.	ZAIMER ŠVITSKO FERERO		IZRAZ ZA ŠNUČI
	14. ČRNA	BRODAR SPOLNIK					RITJERA LUDOLFOVA ŠTEVILO		MESTO V BELGIJI OLJE		
	SANO, EGOLJ		ORG. DEGUNICEV							KARDEL EDWARD TONA	
	PRISILJA										